

Največji sloven-
ski tednik v
Zedinjenih
državah

Izhaja vsako sredo.

NASLOV
uredništva in
upravnistva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

The largest Slovenian
Weekly in
the United States
of America.

Issued every
Wednesday

OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

No. 19. Štev. 19.

Chicago, Ill., 17. maja (May) 1916

Leto II. Volume II.

Lokalne vesti.

— Dne 10. t. m. je umrla v Wesley bolnišnici vsled ponesrečene operacije 29 let stara ogrska Slovenka Marija Bežek, doma iz lendovske fare. Tukaj zapuša svojega moža Josipa, v starem kraju pa enega otroka. K podpornemu društvu ni spadala pokojnica nobenem. Pogreb se je vršil dne 12. t. m. z naše slovenske cerkve. N. v. m. p.

— Odbor društva sv. Jurja št. 960 Katol. Borštarnjev se je obrnil na naš list s prošnjo za objavo sledečega naznanila: "Na zadnji mesečni seji se je sklenilo, da se vršijo znanstveni mesečne seje kakor običajno vsako drugo nedeljo pop. v cerkveni dvorani pol ure kasneje, kakor dosedaj, torej ob pol 3 uri pop. Sejo se je prelozilo na kasneje vsled popoldanske službe božje v naši slovenski cerkvi.

To društvo priredi v letošnji poletni sezoni prvi piknik in sicer dne 4. junija t. l. v Zopolis Grove, Summit, Ill. Vstopnina za Slovence in Hrvate prosta.

— Prijatelj slovenske dramatike se nudi v nedeljo pop. dne 21. t. m. lepa prilika ogledati si vlezanimivo gledal. igro v 5. dejanjih "Požigalčeva hči," katero uprizori v Narodni dvorani na 18. cesti in Racine Ave ob 2. pop. Samost. Mlad. Bolniško Podp. Društvo "Danica". Vstopnina znaša 35c in 50c. Po igri sledi prosta zabava in ples. Kakor se čuje, so vse uloge za to igro razdeljene v najboljše roke, tako, da ne bo nikomur žal, kdor si jo ogleda.

— Stavka pri Me Cormicku (Internat. Harvester Co.) v našem mestu še vedno traja. V zadnji številki smo pomotoma poročali, da je v tej tovarni zaposlenih tudi okoli 80 Slovencev; pravilno število bi se moralo glasiti 200. Delavci vstrajajo v obče še vedno pri svojih zahtevah, da naj se jim poleg boljše plače dovoli tudi pristop v unijo, česar pa družba neče dovoliti.

Minuli petek je ravnateljstvo te družbe izdalo na vse svoje uslužbence opomin, da naj se v ponedeljek, dne 15. t. m. povrnejo na svoja stara mesta, in če isti ne bo več smatralo za stare nastavlence. Večina delavcev je pa ostala doma; žal, da se je dobilo nekaj stavkokazov, ki so se vsedli družbi na limanice. Čuje se, da jo je minuli teden izkupil tudi eden izmed naših rojakov, ker je opravljal skebsko delo pri Me Cormicku, čeravno mu ni bila sila.

Dosedanji blagajnik Internat. Harvester družbe Harold F. Me Cormick, sin pokojnega Me Cormicka, — mudec se v Švici je to važno službo na lastno voljo pustil vsled bolehnosti njegove žene. Na njegovo mesto je bil dne 29. aprila pri seji ravnateljstva izvoljen dosedanji tajnik te korporacije George A. Renney.

Koncem tekočega tedna bode v našem mestu okoli 20.000 krojačev in šivilj na stavki. Skoro vse večje krojaške firme bodo vsled tega prizadele kakor: B. Kuppenheimer, Kuhn, Nathan & Fischer, Hirsch, Wickwire & Co., H. M. Lindenthal & Sons, Schoenberg Bros in Alfred Decker & Cohn.

Tudi cestni pometači nameravajo uprizoriti te dni stavko, če se jim ne bo dovolilo \$2.50 dnevne plače.

— Dne 10. junija se bo vršila v Chicagu velika, takozvana "obrambna" parada, kakoršna se je vršila dne 13. t. m. v New Yorku. Delajo se že vse priprave za to. Tozadevni pripravljani slavnostni odbor je mnenja, da se bo te parade udeležilo do 150.000 oseb.

— Te dni je otvoril nek Italijan v našem mestu na So. 5. Ave. posebne vrste brivnico, brez kakega brivskega pomočnika in brez napitnine.

Ta lokal je seveda samo za one, ki se znajo sami briti. Za 10c odškodnine dobi sleherni gost: o stro britev, kupico z milom, goroko vodo in obrisačo, da se lahko vsak poljubno obrije. Pravijo, da je ta ljudska brivnica edina te vrste na celem svetu.

Ameriške vesti.

Ameriški Radeckijev veteran umrl.

Iz Sheboygan, Wis. se nam poroča, da so dne 13. t. m. ondi pokopali menda še edinega ameriškega Radeckijevoga veterana, rojaka Josip Verščaja, rodnom iz Trebelnega, na Dolenjskem.

Pokojni Josip Verščaj je bil rojen isto leto kot avstrijski cesar, l. 1830. torej je dosegel 86 let. Služil je 12 let pri vojaki in se je pod Radeckijem udeležil bitke na Laškem — R. I. P. Našega dopisnika iz Sheboygana prosimo, da nam izvoli o tem veteranu še bolj podrobno poročati.

Velikanska patrijotična parada.

New York, N. Y. 13. maja. Danes se je vršila v našem mestu tako velika patrijotična civilna parada, kakoršne se še ne pomni v zgodovini Zedinjenih držav. Parada se je priredila v znak domoljubja in pripravljenosti, da se je na ta način pokazalo javnosti, kako je newyorško ljudstvo zavzeto za večjo obrambo svoje domovine.

Parade se je udeležilo okoli 150.000 moških in žensk vseh slojev in stanov; gledalec je pa stal ob cestah nad 2.000.000. Ta ogromna manifestacijska armada se je delila v 64 divizij; parada se je vila celih 12 ur od Battery parka po 5. Ave do 59. ceste. Zanimiva je bila v tej paradi tudi velikanska ameriška zastava, razpeta na 5. Ave, pod katero so korakali udeleženci. Ta velikanska zastava meri 100 čevljev v dolžini in 52 čevljev v širini, ter tehtala 250 funtov. V paradi je korakal tudi 69 letni Thomas Edison, Hudson Maxim in soproga bivš. preds. Roosevelta.

Nemiri na mehiški meji.

El Paso, Texas, 14. maja. — Brzojavni operator v Sierra Blanca, Texas, poroča semkaj, da je ondi prekoračilo reko Rio Grande 500 Mehikancev, ki nameravajo napasti označeno ameriško območje naselbino. Iz Sierra Blanca so že včeraj pobegnili preko meje vsi mehiškani podaniki, ker so bili pravočasno o neprimernem napadu Villovih pristašev obveščeni. Naselbina Sierra Blanca leži samo 25 milj od mehiške meje.

Včeraj proti jutru je neki oddelek mehiške straže 10 milj oddaljeno od El Paso, Tex., streljal preko meje na naše ameriško vojaštvo. Ker so pa Američani na to streljanje odgovorjali v večjem številu, so se morali nasprotniki umakniti.

Tuscon, Ariz., 12. maja. — Čete mehiških banditov so včeraj napadle in z ognjem opustošile malo ameriško naselbino Lochiel, Ariz., 30 milj oddaljeno od Nogalesa. Ravno ista tolpa je napadla tudi premožarko soto Polaris, 7 milj oddaljeno od Lochiela. V tem selu živeli Američani so se pravočasno v avtomobilih rešili.

Fort Bliss, Texas, 14. maja. — Včeraj je nastal v tukajšnjih vojaških skladiščih iz nepoznanega vzroka ogenj, ki je naredil ogromno škodo. Sodi se, da je ta ogenj zanetil, od Mehikancev podkupljena oseba.

AMERIŠKE AMAZONKE.

Tudi naše domoljubne Američanke so se pričele pripravljati za slučaj vojne. Zadnje dni se je zbralo blizu Washingtona, D. C., v takozvanem "Ženskem Plattsbu" 200 Američank, katere se vadijo kakor vojaški novinci.

Gorenja slika nam kaže te Amazonke, stoječe v vrsti pred svojimi šotori, zdolet je pa slika Karol H. Sherill-a, glavnega maršala velike parade v New Yorku dne 13. t. m.

Laredo, Texas, 12. maja. — Sinoči so naše čete na meji zaplenile veliko pošiljatev municije, namenjene mehiškim banditom. Plen je bil izboren, ker se je pri tem konfisciralo nad milijon nabojev, ali patron.

Ruske hranilnice v Zd. državah.

Washington, D. C. 15. maja. — Ruski poslanik Bakhmetiev je dobil od svoje vlade naročilo, da naj skuša izposlovati od Zedinjenih držav dovoljenje, za ustanovitve podružnice ruskih državnih hranilnic. Te hranilnice naj bi vodili ruski konzulati v Chicagu, Pittsburghu in New Yorku, v kojih mestih živi več ruskih izseljencev. Na ta način namerava ruska vlada spraviti skupaj od ameriških Rusov vsako leto okoli 200 milijonov dolarjev, katere potrebuje za nakup vojnega materiala in municije.

Državni tajnik Lansing se dosedaj še ni izrazil, jeli bo naša vlada dovolila to Rusiji ali ne?

Izid poskusne predsedniške volitve.

New York, N. Y. 15. maja. Med 2000 političnimi voditelji republikanske in progresivne stranke v 38 raznih državah se je te dni vršila poskusna volitev za bodočega predsednika Zedinjenih držav. To volitev je vodil znani kritik "Literary Digest." Izid iste je sledeči: Vrhovni zvezni sodnik Hughes je dobil 894 glasov, Theodor Roosevelt 352, senator Root pa 181 glasov.

V senatski in kongresni zbornici v Washingtonu je 237 republikancev, ki delujejo vsi v prilog Hughesa; bivši predsednik Roosevelt nima torej dosti upanja, da bo zopet izvoljen.

Poostrene določbe pri izdajanju potnih listov.

Kdor izmed ameriških državljanov namerava sedaj potovati v Evropo, ima več sitnosti in težav pri pridobitvi potrebnega potnega lista v Washingtonu. Državni justični departament je prišel namreč na sled, da angleška vlada pod roko sili in vabi Američane, da bi potovali preko morja; to pa samo vsled tega, da bi prišlo tem preje do zopetnega nesporazuma in konflikta med Nemčijo in Zedinjenimi državami.

Občutna kazen.

Cheyenne, Wyo. 15. maja. Pred tukajšnjo sodnijo je bil danes obsojen v dosmrtno ječo zloglasni William L. Carlisle, ker je letos dne 4. aprila napadel in oropal U. Pacific potniški vlak pri Corlett Junction.

Smrt skupuha.

Wyocena, Wis. 15. maja. Te dni so našli v nekem potoku blizu okrajne farme za ubožec že priletlega H. Wellington Williama, ki si je sam končal življenje vsled tega, ker se mu ni na tej farmi dopadlo. Sedaj se je dogladalo, da je imel skopi Wellington za \$75.000 vrednosti premoženja.

Inozemske vesti.

Posledice revolucije na Irskem.

London, Anglija, 12. maja. — Do danes je bilo v Dublinu na Irskem ustreljenih že 14 glavnih, vstašev; poleg tega je bilo obsojenih v večletno ječo 79 zarotnikov. Tako je sporočil danes v parlamentu državni podtajnik H. J. Tennant.

Dalje se poroča iz zanesljivih krogov, da je na potu semkaj v London 1000 Ircev, kateri so se tudi vdeležili zadnje revolucije; tudi te čaka primerna kazen.

Asquith v Dublinu.

London, Anglija, 14. maja. — Ministrski predsednik Asquith se je podal te dni v Dublin, glavno mesto Irske, kjer namerava doseči po naročilu svoje vlade kompromis med razburjenimi Irči. V prvi vrsti se bode skušalo dovoliti Irski že davno zahtevani "home rule". V ta namen se bode izbral poseben narodni odbor ali odsek, ki bo imel vlado Irske v svojih rokah. Ministrski predsednik Asquith bode zahteval tudi od Ircev, da naj vsi odložijo svoje orožje v prilog miru; oboroženo bode po novi določbi samo odtono vojaštvo.

Proti zaplembi pošte.

Berlin, Nemčija, 15. maja. — Med Dansko, Švedsko in Norveško se je dosegel sporazum, da bodo te tri države ostro nastopile s protestom proti Angliji, ker je slednja zadnji čas ustavila več poštih parnikov in zaplenila po-

što iz Zedinjenih držav namenjeno v označene tri države. Upati je, da bode Anglija vsled tega to nepravilno postopanje ustavila.

Izpred Verduna.

Berlin, Nemčija, 14. maja. — Iz glavnega vojnega stana se o položaju pred Verdunom danes poroča sledeče:

Na zapadnem bregu reke Meuse pri višini št. 304 je skušal večer napasti neki francoski oddelek naše predstraže z ročnimi granatami; ta napad se pa sovražniku ni posrečil, ker se je moral konečno vsled uspešnega streljanja naše infanterije in artilerije umakniti. Osobito občutno škodo smo prizadeli Francozom tudi na iztočni strani reke Meuse.

Nad bourginskim gozdom južnozapadno od Laona je eden izmed naših letalcev pogodil na tla neki večji sovražni aeroplan; enaka usoda je zadela minuli četrtek tudi neki angleški letalni stroj.

Angleško poročilo.

London, Anglija, 14. maja. — Uradno se poroča, da so sinoči napadli naše čete 3 oddelki sovražne infanterije tabore v Ploegsteert gozdovju. Eden izmed teh oddelkov se je približal že do naših strelskih jarkov in se je moral s precejšnjo izgubo umakniti nazaj; ostala dva sovražna oddelka so pa škotski strelci pogladi nazaj.

Velike izgube Nemcev pred Verdunom.

Pariz, Francija, 13. maja. — Tekom 80 dnevnega bojevanja ožir. obleganja Verduna so Nemci izgubili že približno 240.000 mož, med kojimi je veliko število mrtvih.

Ko so hoteli Nemci pred 10 dnevi zopet napasti verdunsko trdnjavo z obeh strani, so samo v tem času izgubili približno 20.000 mož. V zopet zavzetih naših pozicijah pri Le Mort Homme smo našli pred kratkem en sam dan nekaj nad 1000 trupel padlih Nemcev.

Kapitan Boy-Ed odlikovan.

London, Anglija, 15. maja. — Preko Amsterdama se semkaj poroča, da je nemški cesar podelil bivšemu mornariškemu atašeju, kapitanu Boy-Ed visoko odlikovanje, — red Rdečega orla III. vrste z mečem.

Kapitan Boy-Ed je opravljal nad 4 leta diplomatsko službo vojaškega atašeja v Washingtonu, D. C. Letos meseca marca je bil pa odsvoljen iz te službe vsled zahteve vlade Zedinjenih držav, ker je nameraval s svojimi pristaši razstreliti wellandski prekop v Kanadi.

Nemčija in Španija.

Madrid, Španija, 15. maja. — Španska vlada je dobila od Nemčije naznanilo, da je Nemec "Sussex" v resnici potopil neki nemški podmorski čoln; to pa vsled neljube pomote poveljnika dotičnega submarina. Nemška vlada ta korak zelo obžaluje in je pripravljena poravnati vso Špancem tozadevno prizadeto škodo. Kakor znano, se je na "Sussexu" potopil med drugimi tudi sloveči španski skladatelj Enrique Granados in njegova soproga.

Demonstracije v Mannheimu.

London, Anglija, 13. maja. — Kakor se nekemu tuk. listu semkaj iz Švice poroča, so se vršile ravno pred enim tednom v mestu Mannheim na Nemškem velike demonstracije vsled draginje in pomanjkanje živeža.

Razburjeno ljudstvo je hotelo naskočiti mestno hišo, zahtevajoče kruha; pri tem je prišlo med vojaštvom in civilisti do krvavega spopada. Konečno je pričel vojaški oddelek streljati na ljudstvo s strojno puško, vsled česar je bi-

lo 300 civilistov ubitih in ranjenih.

Važna misija nemškega diplomata.

London, Anglija, 15. maja. — Nemški cesar Viljem namerava letos na spomlad odposlati bivšega državnega kancelarja princa von Buelow v Zedinjene države, da bi skušal s predsednikom Wilsonom storiti potrebne korake v prilog svetovnega miru.

Govori se tudi, da bo nemška vlada odpoklicala sedanjega svojega poslanika iz Washingtona in da bo prevzel njegovo mesto princ Buelow.

Odbiti napadi Italijanov.

Berlin, Nemčija, 14. maja. — Avstrijski glavni vojni stan poroča, da so sinoči skušali Italijani na soški fronti zopet napasti avstrijske pozicije; bili so pa konečno poginani nazaj. Tozadevno poročilo se glasi sledeče: "Na doberdobiški planoti zapadno od Sv. Martina je skušal sinoči večji oddelek Italijanov z ročnimi granatami zavzeti naše pozicije; po hudem boju in obstreljevanju se je moral konečno z velikimi izgubami umakniti nazaj. Sovražna artilerija je zadnje dni tudi obstreljevala naše postojanke na Krasu pri Opačjem selu in Devetakih, toda — brezuspešno.

Številne izgube italijanskih častnikov.

Berlin, Nemčija, 15. maja. — Glasom privatne, tu sestavljene statistike so Italijani izgubili od početka sedanje vojne že 3000 častnikov, ki so deloma ubiti, ranjeni in pogrešani. Med temi je pet generalov, 62 polkovnikov, 104 majorjev in 544 stotnikov.

Hudi boji v Albaniji.

Atene, Grška, 12. maja. Na severni strani albanskega mesta Valona so pričeli Avstrijci iznova napadati ondi taboreče Italijane in Srbe s tako silo, da sta se morala sovražnika daleč nazaj umakniti. Kakor znano, so Italijani svoječasnno zasedli albansko mesto Drač; morali so se pa vsled pritiska Avstrijecev umakniti v Valono še meseca februarja t. l.

Kakor se semkaj poroča, namerava ostati srbski princ Albert še nadalje na otoku Krk, kjer bo s svojim generalnim štabom skušal reorganizirati preostalo srbsko armado za ponovno bojevanje. V to svrhu si je Srbija omislila neko manjšo bojno ladjo in en transportni parnik.

Avstrijski potniški parnik potopljen.

Berlin, Nemčija, 12. maja. — Kakor se javlja "Prekomorski časnikarski agenciji" je bil zadnje dni v Jadranskem morju torpediran in potopljen avstrijski potniški parnik "Dubrovnik", ki je vozil iz Trsta v Dalmacijo. Ta parnik je potopil neki sovražni torpedni čoln brez kakega opomina. Koliko potnikov se je pri tem ponesrečilo, se dosedaj še ni zamoglo doznati.

Pomenljiva zaroka.

London, Anglija, 15. maja. — Bulgarski prestolonaslednik princ Boris se bode podal zopet v kratkem na Dunaj, ker se bode zaročil z neko avstrijsko nadvojvodinjo. Ta nepričakovani korak je smatrali velepomembnim, ker se namerava s tem za vedno utrditi zvezo in prijateljstvo med Avstro-Ogrsko in Bulgarijo.

Grozne številke.

New York, N. Y., 15. maja. — Dni se je v New Yorku povrnil Robert Maverick, uradnik ameriške legacije na Srbskem. Glasom njegove izjave in poročila je umrlo na Srbskem vsega skupaj 54.000 avstrijskih ujetnikov vsled slabega ravnanja in malomarnosti Srbov.

Dopisi in društvene vesti.

Iz urada društva Marije Pomagaj št. 78 K. S. K. J., Chicago, Ill.

Tem potom opominjam vse tiste članice, katere se niste opravičile in dolgujete društvu večje svote, da gotovo poravnate dolg v tekočem mesecu in sicer do 21. maja t. l. Katere se ne boste zme-nile za ta opomin, se boste suspen-dirale same in nad menoj se ni treba hudovati vsled tega. Nada-lje opominjam tudi vse one članice, katere se niste opravile veli-konočne dolžnosti, da to v krat-kem storite in oddajte spovedne listke društvu najkasneje do 18. junija t. l. Naznanjam, da po seji, ki se bo vršila dne 18. ju-nija, bom jaz takoj odposlala po-ročilo o velikonočni dolžnosti na urad duhovnega vodje K. S. K. J. ker z omenjenim dnem se tudi konča velikonočna doba. Čudno se mi zdi, da nekatera članica ne more opraviti svoje verske dolž-nosti v teku 99. dni in pri taki priložnosti, kakor je ravno v naši fari, kjer so domači g. župnik vsak dan pripravljeni spovedova-ti in pred velikonočnimi prazniki je celo spovedovalo sleherni teden po več duhovnikov v naši sloven-ski cerkvi.

Zapomnite si torej take članice, tole: Katera ne bo imela spriče-vala o spovedi, se bo morala po-tem sama opravičevati, ako se ji bo morda prigodila kaka nepri-lika. Jaz pa pri tem nikakor ne bom kriva; pravila mi določajo, da moram vestno izvrševati svoje uradniške posle.

Nadalje naznanjam, da imamo pri našem društvu za nedoločen čas prosti pristop; torej dragi mi sosesestre, skušajte nagovarjati in dobiti Vaše prijateljice in znanke v naše dobro katol. podp. društvo "Marije Pomagaj" št. 78 K. S. K. J., kar bo Vašim prijateljicam v korist in pomoč, društvu pa v napredek.

K sklepu Vas uljudno vabim, da pridete v obilnem številu na prihodnjo sejo, vršeno se dne 21. maja, ker imamo na tej seji več važnih točk za rešiti.

Sestrski pozdrav.
Marija Kobal, tajnica.
2040 W. 22. Place.

Iz urada društva Vitezi sv. Flo-rjana št. 44 K. S. K. J.
So. Chicago, Ill.

Tem potom naznanjam članom in članicam našega društva, da se je na zadnji redni mesečni seji dne 7. maja sklenilo, da se za pri-hodnje 3 mesece zniža pristop v društvo za polovico, to pa radi te-ga, da imajo vsi oni, ki še ne spa-dajo v naše društvo lepo priliko, pristopiti zraven z malimi stro-ški. Torej cenj bratje in sestre na noge sedaj te 3 mesece, da bo vsak pripeljal enega novega kan-didata v naše sl. društvo Vit. sv. Florijana in v našo slavno K. S. K. J.

Zaeno opozarjam naše člane, da se držite društvenih in Jed-notinih pravil, da bi svoje pris-pevke redno plačevali, s tem se prihrani dosti sitnosti društv. taj-niku in samemu sebi; zakaj na zadnji seji se je tudi sklenilo, da kateri član redno ne plačuje, se mora istega opominjati, za ta o-pomin bo sam trpel 5 centov. Bo-dite torej v tem bolj točni! Da-lje se je sklenilo na tej seji, da član, ki ne plačuje redno in ga ne bo enkrat tekom 3 mesecev na se-jo mora plačati 25c v društv. bla-gajno. Pri tem so pa vsi oni, ki redno plačujejo izvzeti; prizade-ti so le oni, ki plačujejo po 4—5 mesecev skupaj, ali pa po celo le-to dolgujejo in jih ni nikdar na sejo; samo takim se bo pisala o-menjena kazen.

Dragi nam sobratje in sestre, oziroma očetje in matere! Goto-vo Vam je že znano, da smo na naši društv. seji dne 2. aprila sprejeli stroški oddelek; žal le, da se za ta oddelek do danes še jeden kandidat ni oglašil. Pomni-te, da sedaj pri naši Jednoti svo-je otroke lahko zavarujete bolj po ceni in bolj sigurno kot drugje. S tem pomagata sami sebi in naši slavnji K. S. K. J. da bo imela čez leta več mladih članov(ie). Mi se bomo kmalu postarali, — pokli-ca la nas bo neizprosna smrt v večnost; treba je torej gledati na to, da se ne bo članstvo naše Jed-note znižalo. — Torej vsi, ki i-mate otroke od 1—16 leta, dajte jih vpisati, kakor hitro mogoče, ker Jednota bo začela kmalu s tem odlokom poslovati.

Končno želimo v teh 3 mese-cih društvu veliko uspeha, da bi pridobili dosti novih članov v našo sredino; čim več nas bo, bolj trdno bomo stali lahko skupaj! Torej cenj bratje in sestre: Na noge!

Odbor:

Martin Golobič, predsednik
Jakob Smrekar, tajnik
R. F. Kompare, zastopnik.

NAZNANILO.

Članom društva sv. Štefana št. 1 K. S. K. J., Chicago, Ill., se s tem naznanja, da priredi Slov. Mladeniško Samost. Podp. društvo "Danica" dne 21. maja pop-ob 2 uri v Narodni dvorani (18. cesta in Racine Ave.) jako lepo in zanimivo dramatično igr "Poži-galčeva hči".

Ker je bilo na to prideritev tudi naše društvo povabljen, se je na zadnji mesečni seji sklenilo, da naj se iste vsi člani po možno-sti udeležijo. Po igri je prosta zabava in ples. Vsakemu se torej ta dan tudi dosti razvedrila in zabave, osobito sedaj, ko so ob nedeljah v našem mestu gostilne zaprte.

Upati je torej, da se bodo člani našega društva te veselice v obil-nem številu udeležili.

Pozdrav do vseh članov društva sv. Štefana št. 1 K. S. K. J.
Anton Stonich, II. tajnik.

South Chicago, Ill.

Cenjeni sobrat urednik:—

Morda boste mislili, da tu v South Chicagu vsi Slovenci spimo spanje pravičnega, ker se tako po-redkoma kdo oglasi s kakim do-pisom? Vsled tega hočem jaz da-nes ob kratkem sporočiti, kako se imamo pri nas.

Dela se sicer s polno paro pa kaj se hoče, ker nimajo pri tem delavci dosti koristi. Pregovor si-cer pravi: "Kjer se dela, je tudi jela." Res je, da revni delavci sedaj v Ameriki ravno toliko za-sluzi, da se pošteno preživijo pri današnji veliki druginji. Čeravno ti včasih kaka družba primakne 5 ali 10c pri plači, pride pa na dru-gem mestu mesarski trust, ki pri-makne za svoj žep ravno toliko, s tem da podraži meso za 5c pri e-nem funtu. Žal, da so take raz-mere v naši svobodni domovini. Kapitalisti delajo vedno po svo-jem in svobodno, da jim več nese v žepu.

Letošnje velikonočne praznike smo tudi v naši naselbini na pri-meren in lep način obhajali, oso-bito svečanost, ki se je vršila pri Vstajenju v naši slovenski cerkvi na Veliko nedeljo zjutraj. Kot vodja društva Vit. sv. Florijana št. 44 K. S. K. J., se s tem lepo zahvaljujem straži, ki so pri bo-žjem grobu tako častno opravljali svojo službo, tako tudi pri vsta-jenju. Istotako gre tudi vsa čast in hvala našemu vrlemu cerkve-nemu pevskeму zboru pod vod-stvom našega organista Jakob Smrekarja za krasno petje.

Naše Žensko oltarno društvo bo priredilo dne 28. maja zopet ve-selico v korist tuk. slovenske cerkve in sicer zvečer ob pol 8mih v Frank Medoševi dvorani na Ew-ing cesti. Na to veselico so vab-ljeni vsi Slovenci in Slovenke iz So. Chicaga in bližine. Zabave bo ta večer, kakor običajno do-volj. Komur bo sreča mila, bo za-del lahko lepe dobitke pri tom-boli; tudi za dekleta je določena lepa nagrada in sicer za ono, ki bo imela najlepši ali pa najgrši trak na glavi. Nagrada velja tu-di za fante, kdor bo imel najlep-šo ali najgršo kravato.

S pozdravom do celega član-stva K. S. K. J.

Frank Gorenc.

Barberton, Ohio.

Cenjeni sobr. urednik!

Izvolite obelodaniti ta moj skromni in prvi dopis iz naše na-selbine v cenjenem nam glasilu, ker imam nekdo važno zadevo, ti-kajočo se Barbertona. — Kaj pa bode tako posebnega? — si bode morda ta, ali oni misli. Cenjeni rojaki! le prečitajte te vrstice na-tanko in prevideli boste, da imam prav.

Rojaki Slovenci! V imenu več drugih Vas pozivljam in prosim, začnimo že enkrat misliti in delo-vati za napredek naše naselbine. Priznam, da je vsak tak pričetek težak in spojen z mnogimi napor-ter zaprekami. Imam pa pri tem trdno zaupanje, da bomo z zdru-

ženimi močmi mnogo dosegli. Si-cer se nam zdi najbolj prijetno ži-veti takole brez vseh skrbi, držati roke križem in gledati. oddaleč, kaj delajo drugi, ne zmeče se za naš skupni blagor in napredek. To bi še vse nekako šlo, ko bi ne bilo smrti. Rojaki Slovenci! Po-mislimo, da nismo ustvarjeni sam-o za ta svet, temuč da smo us-tvarjeni tudi za Boga; tudi nam bode enkrat bila zadnja ura, na-kojo moramo biti vedno priprav-ljeni. Zatorej bodi naša glavna in prva skrb, da si ustanovimo prejkomogoče svojo lastno faro, ali župnijo; saj to ne bode nikaka sramota za nas, temuč v čast in ponos barbertonske naselbine.

Res, da smo Slovenci tukaj zna-ni, kot nekako samosvoji, da se ne moremo meriti glede napredka z drugimi slovenskimi naselbina-mi po Združenih državah. Temu pa nismo naravnost mi krivi, vzrok je le to, ker smo nekako bolj zapuščen narod.

Rojaki Slovenci! Ako resno mi-slimo izboljšati naš, v verskem o-ziru žalosten položaj, oklenimo se svoje lastne slovenske fare. V to svrhu pridite na skupni sestanek, ali shod v nedeljo dne 21. maja t. l. ob pol 9 uri dop. v prostorih g. Dormiša. Pozivljam in prosim Vas vse, da pridete vsi oni, kolik-orkor Vas je mnenja, da bi se naj ustanovila tukaj slovenska fara. Nikar se ne izgovarjajte, da ni-mate časa itd. Pridite vsi, brez razlike, da se bo videlo, koliko nas je skupaj za to idejo. Na ta shod se še enkrat uljudno vabite vsi možje in fantje iz Barbertona.

Jaz sem prepričan, da je tukaj v Barbertonu najti dosti dobrih rojakov, ki jim sree še vedno zv-est bije za vero, dom in narod, ki tiho in udani v božjo voljo prena-šajo svoje vsakdanje dušne in te-le-sne skrbi v upanju na boljše dni. Sedaj je čas, čas, da pride-mo tudi mi Slovenci enkrat na vrsto. Res je, da smo sicer zad-nji, pa upam, ako se le nekoliko potrudimo, bomo lahko še druge dohiteli in jih morda celo še pu-stili zadaj, v kar pomozi Bog! A-li ni res, da smo bili dosedaj prepuščeni in navezani na tuje cerkve in narode? Zatorej stopi-mo vsi v eno trdno in nepremaj-ljivo vrsto: vsi kakor eden in e-den kakor vsi!

Konečno prosim vse skupaj, da mi oprostite že vnaprej da Vas podpisani vabim na ta shod. Le pridite na to sejo, kjer bomo že vse potrebno ukrenili, da bodejo to stvar dalje vodili bolj zmōžni in boljši možje kakor sem pa jaz. Torej želim, da bi ta shod obrodil dober sad in imel veliko uspeha. Na svidenje dne 21. maja ob pol 9 uri dopoldne!

S pozdravom

Anton Kranjec.

Aurora, Minn.

Spoštovani sobr. urednik:—

Približala se nam je ljuba pom-lad. Ptice pevke se zopet vra-čajo v naše gozde in nas razve-seljujejo z lepo donečim žvrgole-njem. Narava se je začela ogrin-jati v novo zeleno, upapolno o-dejo. Povsod novo življenje, po-vsod vstajenje! —

Tudi naša Aurora se je začela prebujati iz zimskega spanja. Ne samo, da je tudi tukaj razgrnila narava svoj zeleni plašč in pri-vabila v svoje okrilje dosti žv-golečih ptičic, — prenovila se je naša Aurora tudi na narodnem in verskem polju.

Tukajšnja društva so se ožive-la in se pripravljajo na razne za-bave v korist svojih blagajn. Je pa tudi kaj prilično sedaj za društva, ker imamo tukajšnji Sloven-ci svoj lastni Narodni dom, ki je ponos te slovenske naselbine in zbiralnice vsega slovenskega ob-činstva. Da bi se le vsi rojaki hoteli zavedati velikega pomena lastnega Narodnega doma in bi se složno zedinili, da bi se odplačal še zadnji dolg, ki se še nahaja na njem. Upamo, da se bo to v bliž-nji bodočnosti storilo. Narodni dom ima tudi lepi gledališki oder, primeren tudi za razne velike dra-matične igre, katerih se Slovenci nikdar ne naveliča in ki prinaša-jo tudi veliko gmotno korist.

Pa tudi v verskem življenju se je postavil tu velik preobrat, el-klar smo dobili stalnega slovenske-ga duhovnika č. g. Antona Lesko-vic-a, katerega smo z največjim veseljem sprejeli in pozdravili. Komu je še pač količkaj bilo za sv. vero in versko življenje, ta mora pač priznati, da smo bili Slovenci, odkar nas je obiskaval samo angleško govoreči duhovnik

— Irec, res popolno zapuščene, zbegane ovce. Kako bi pa človek tudi imel veselje hoditi v cerkev, ako ne sliši besede božje v svo-jem materinskem jeziku in, kako bi se naj človek spovedal duhov-niku, ki ga ne zastopi? Zato pa ni čuda, da je postajala cerkev vedno bolj prazna in spovednica vedno bolj zapuščena, mladina pa zbegana. A vsemu temu je zdaj opomagano, odkar imamo v svoji sredini lastnega slovenskega du-hovnika č. g. Leskovića, ki je že pri prvem nastopu pokazal, da je mož na svojem mestu, in kakor nalašč poslan v našo, versko bolj zapuščeno naselbino. — S svojim previdnim in dobro premišljenim nastopom si je že sedaj pridobil srca vseh dobrih rojakov, pa go-tovo pridobil si je tudi zaupanje bolj mlačnih Slovencev s svojim prijaznim in prizanesljivim opo-minjanjem. Vse to se je pokazalo o velikonočnih praznikih, ki so bili za nas prav veseli. Imeli smo po dolgih letih zopet enkrat lepa opravila Velikega tedna v naši cerkvi, imeli smo pa tudi privrkat Božji grob, napravljen prav po starokrajsem načinu, okinčan z raznimi svežimi cvetlicami, ki so jih darovale razne tukajšnje blage rojakinje. Da, v sree nas je ganilo, ko smo zagledali na Veliki petek Božji grob v cerkvi, in ni čuda, da so ga celi dan množestveno ob-iskovali možje, žene in otroci, ter so počastili po starokrajski nava-di našega Zveličarja v grobu.

In Velika nedelja, kako se je razlikovala od Velike noči drugih let? Cerkev, lepo prebavana, ol-tar oplešan in bogato okinčan z raznimi svežimi lilijami in "na-geljčki" belimi in rudečimi, kako lepo je vplivalo vse to na versko čuteča srca. Imeli smo letos tudi Vstajenje v naši cerkvi in sicer v nedeljo zjutraj ob šesti uri, ka-tero je privabilo vernike od vseh strani, tudi oddaljenih z avtomo-bili, tako da je bila cerkev natla-čeno polna in ravno tako tudi ob desetih, kar še ni bilo nikdar prej videti v tej cerkvi. Obe sv. maši sta bili peti in so peveci in pevki-nje prav lepo popevali latinske pesmi. Med sv. mašama se je vr-šila kolekta po cerkvi, ki je pri-nesla prav lepo in nepričakovano veliko svoto, kakor se nam je še oznanila. Cela svota se bo pora-bila za izplačilo dolga na cerkvi.

Tudi mesečna kolekta za april se je letos povzdignila, kakor se nam je povedalo, na \$148.15. Tako je vzkliklo res novo življenje tudi na verskem polju tu na Aurori. O-hrani nam le Bog č. g. župnika v naši sredini in vse se bo preno-vilo. Ljudje tukaj nikakor niso nerodni, ampak bili smo le zapu-

ščeni; v takem kraju je hvaležno delovati, tako si mislim jaz.

Slišimo tudi, da se ustanavlja novi pevski zbor in se tudi že o-troci vadijo v petju, gotovo bo vse to uspevalo, ker je g. župnik kot vodja sam izvežban v petju.

Pa naj bo za danes dovolj, do-pis bo skoraj predolg; pa še dru-gič kaj, do tedaj pa z Bogom g-urednik!

Aurorčan.

Sheboygan, Wis.

Žensko podporno društvo "Kra-ljica Majnika" št. 157 K. S. K. J. v Sheboygan, Wis., bo praznovalo svojo prvo obletnico v nedeljo dne 21. maja t. l. V ta namen bo pri-redilo zabavo v cerkveni dvorani popoldne in zvečer.

Zato si usojam v imenu društva "Kraljica Majnika" vabiti uljud-no vsa bratska društva in vse dru-ge, da se blagovolijo udeležiti te prireditve, posebno pa vabimo ti-ste, ki imajo radi lepe ovratnice, ter okusen prigrizek; več pa ne smem izdati, ker drugače ne bo presečenja. Da nam ne bo pre-več dolg čas, bo skrbelo pevsko društvo "Kraljica Majnika", ter Hrvaška tamburaška godba. Dru-štvo sv. Cirila in Metoda naj ne zameri, ker ni bilo uradno povab-ljeno. Krive pa so govorice, da se bo seja preložila na petek, to je dne 12. maja. Pa naj to povabi-lo zadostuje.

Sedaj je torej leto preteklo, od-kar se je ustanovilo naše društvo "Kraljica Majnika," ki je imelo toliko nasprotnikov, društvo pa kljub temu sedaj lepo napreduje. V teku leta je društvo doseglo lep uspeh pri članicah, kakor tudi v gmotnem oziru. Društvena bla-gajna premore \$175.53, podpore se je izplačalo 35 dol. ter šteje društvo sedaj 32 članice.

Društvo se je ustanovilo z 12ti-mi ženskami; čez 5 mesecev šel-so pristopile prve 4 kandidatnje. Kakor se vidi, začetek ni bil zelo upapoln. Zato se pa društvo se-daj lepše razvija. Da je to društvo zagledalo luč sveta, gre v pr-vi vrsti hvala našemu gospodu župniku. On sam se je trudil, da je pridobil omenjenih 12 kan-didatnj, da je bila omogočena u-stanovitve. Zato mu naše društvo na tem mestu izreka prisrčno hva-lo. Dalje se zahvaljujemo tudi gospodu Mikoliću, tajniku dr. sv. Cirila in Metoda, ki nam je raz-jasnil poslovanje z Jednoto, ter vsem tistim, ki so kaj pripomogli, že v tem ali onem oziru za društven napredek.

Naše ženske in dekleta vedno bolj in bolj uvidevajo, da je društvo zanje koristno, zato tako prid-vo pristopajo. Le tako naprej, da bo tudi ženski spol v Sheboyganu

še kje drugje zastopan, ne samo v kuhinji pri peči, ali pa v tovarni.

S sosestrskim pozdravom in pri-poročilom za obilen posvet,

Mary Prislund, tajnica.

Rankin, Pa.

Cenjeni sobrat urednik!

Naznanjam Vam, da se je v naši mali slovenski naselbini začelo zopet malo boljše delat; kar je še stavkarjev, se bpo do gotovo vrnili zopet na svoja mesta, ker so jim družbe nekoliko plače povišale, delavci bodo pa menda tudi nekaj popustili, tako, da bo šlo spet vse v gladkem tiru dalje.

Društven imamo tukaj tudi pre-cej; žal le, da je najti tudi pri nas še dosti takih, ki se za ista dosti ne zmenijo in niso nikjer zavaro-vani. Žel bi iskreno, da bi pri-stopili v našo sredino ali k društvu sv. Petra in Pavla št. 91 K. S. K. J., ker to društvo je na prav dobri podlagi. Zavarujete se lahko za \$250, \$500 ali \$1000 ka-kor komu drago; to društvo zbo-ruje vsako drugo nedeljo v mese-cu v cerkveni dvorani. Priporo-čam pa tudi novo društvo "Dani-ca", ker vidim da je dosti naših članov, ki plačujejo v razne tuje zavarovalne družbe. To društvo daje \$8 boln. podpore in \$100 po-grebnih stroškov, mesečni ases. znaša \$1.00. Torej imate dva do-bra domača društva na razpolago za posmrtnino in poškodbe in bo-leznj.

Dragi mi Slovenci in Hrvatje! Ne pristopajte torej v tuja društva ali tuje organizacije, ker imate dovolj domačih tu na raz-polago za isto, da, — še za manjo ceno.

Ob enem naznanjam, da bode imelo društvo "Danica" veliko plesno veselico dne 30. maja v Mackovi dvorani na 4. Ave. v Rankin, Pa. Na to veselico se uljudno vabijo vsa domača in so-sedna društva tako tudi vsi po-samezniki. Vstopnina znaša samo \$1.00, pivo prosto. Torej na noge dragi mi Slovenci in bratje Hrvat-je dne 30. maja. Nadalje bi pripo-ročal, da bi Slovenci in Hrvatje tukaj še vnaprej tako složno delo-vali, ker to bo naši naselbini v ponos in napredek.

Pozdrav do vseh članov(ie) K. S. K. J.

Frank Habich,

zastopnik dr. sv. Petra in Pavla št. 91 K. S. K. J.

ZAHVALA.

V prvi vrsti se na tem mestu prav iskreno in lepo zahvaljujem eenjenemu odboru in društvu sv. Janeza Evang. št. 65 K. S. K. J. v Milwaukee, Wis., za vso izplača-no mi bolniško podporo, katero sem tako v kratkem času in točno

Beseda učenjaka.

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Armand Gautier, član Francoskega znanstvenega instituta in avtor sloveče knjige o prehranjevanju, je nedavno prečital pred Medicinsko akademijo svojo razpravo o zdravljenju in redilni vrednosti vina; med drugim se je o tem sledeče izrazil: "Vino naj bi rabil vsak delavec, ki nima zadostne prehrane, vino naj bi jemal starček, kojemu že telesne moči pešajo, — rekonvalescent, planšar, raziskovalec, — oni, ki živijo v mrzlih, vlažnih in močvirnatih krajih, — vo-jaki v zimskih taboriščih" — skratka, vsi oni ki ne živijo v povoljnih razme-rah, so prisiljeni posvetiti dosti energije da ohranijo svoje zdravje, oziroma da telesno krepot v kratkem zopet zadobijo," v takih slučajih da ravno vino človeku najbolj hitro moč in krepčilo.

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino

vsebuje vso redilno moč dozorelega rdečega vina in vse njegove zdravilne lastnosti. Te lastnosti izvirajo iz skrbno nabranih zdravilnih zelišč, prime-šanih temu vinu. To izvrstno zdravilo, ali lek

IZČIŠČA ČREVESJE,
ODPRAVLJA ZABASANOST,
ZABRANJUJE BOLEZNI, GLAVOBOL, I.T.D.
POSPEŠUJE BOLJŠO PREBAVO,
VRAČA TEK (OKUS),
KREPČA TELESNI SISTEM,
ODPRAVLJA POBITOST,
VRAČA TELESNO MOČ
OBUJA DELOVANJE ORGANIZMA,
POVEČUJE NAŠO MOČ.

Radi tega ako hočete, da boste okrevali in se dobro počutili, zahtevajte vedno lepo zanesljivo

TRINERJEVO AMERIŠKO ZDRAVILNO GRENKO VINO.

Pri izpahkih, oteklinah, bolečinah v mišicah, otrplih sklepih, poskusite **TRINERJEVO LINIMENT.** Ta vam bo dal zadostilo. Cena 25c in 50c, po pošti 35c in 60c.

Jos. Triner

izdelovalec

1263-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

prejel. Kličem torej vsem onim Slovincem in Hrvatim v Milwaukee, Wis., ki še niste pri kakem podp. društvu: pristopite k našemu dr. sv. Janeza Evanĝ. št. 65 K. S. K. J., ker človek ne ve, kje ga lahko doleti nesreča. Tako kličem tudi ostalim Slovincem po širni Ameriki: pristopajte pod našo zastavo slavne K. S. K. Jednote.

Sobratški pozdrav do vseh članov in članic tega društva in K. S. K. J.

John Ermenc,
član društva št. 65 K. S. K. J.
Red Wing, Minn. dne 13. maja 1916.

FRANC PIRC

apostolski misijonar med Indijanci v Severni Ameriki.

(Konec.)

Razjahlal sem jej, da mrlje ne potrebuje živeti, ker počiva v tihih spanju, dokler ne bode sodni dan vzbujen ter bode kakor lep angelj vstal živ iz groba. Njegova lepa duša pa se razveseljuje v nebeski svetlobi pri ljubem Stvarniku vsa srečna ter je vedno nasitovana in nikoli ne trpi lakote. Tako potolažena mi reče: "Če je tako, ljubi oče, prinesem ti tudi svoja druga otroka h krstu in potem sprejmeva sv. vero in krst tudi jaz in moj mož, da pridemo vsi k svojemu zajčku v nebesa in ne bomo več trpeli lakote." — Tako je najmanjši otrok v moji tolažbo v kratkem času k sv. veri in krstu za seboj potegnili vso družino.

Ne smem pozabiti, da bi še jednega lepega, tukaj primernega dogodka ne omenil.

V Grand Traversu v Michiganu je živel pri Otavanah prav imeniten nejevernik s svojo ženo in deseterimi otroci. Večkrat sem ga o svojem misijonarstvu obiskal in iskal ga pridobiti sv. veri z učenjem in opominjanjem. Vselej mi je dal sumljiv odgovor: "Panima nagač" — potlej pozneje! Okrajšati njegov "panima nagač", svetujem dobremu možu, naj mi da precej sedaj krstiti le svojega najmanjšega otroka in ga darovati Velikemu Duhu, pozneje pa vsak mesec jednega večjih otrok za njim, dokler ne pride vrsta na mater in njega. Privolil je v to mi da smejo roko. Tako se je res godilo. Mali ljubljencek je privabil blagoslov božji v hišo. Od istega časa dobri stariši niso nikdar zamudili krščanskega nauka. Otroci so pa pridno hodili v šolo in skozi leto in dan je bila vsa prav dobro podučena družina krščena in olikana ali civilizirana. Ker se je pa s krščanstvom ljubezen ter dobre družine vnela se veliko bolj, rekla je mati te družine, da ne bi imela miru, ko bi ne videla svojih otrok vse svoje žive dni po božjo skupaj živeti. Pridni mož je zidal torej dvonadstropno hišo za svoje otroke in vnuke, da z vnuki vred lahko do smrti starišev vsi skupaj ostanejo. Pač sem bil vesel o svojem odhodu iz Michiganu, ko sem imel samo v tisti hiši štirideset oseb jedne same prav pobožne družine, ktere sem vse jaz krstil.

Tudi druge nejeverske družine so jele posnemati zgled one oblagodarjene družine in moja šega v spreobračanju nejevernikov je bila od Boga tako obilno oblagodarjena, da je bila imenovana srenja v dveh letih vsa katoliška. Jednako se je godilo z drugimi misijonskimi občinami pri Otavanah. V petnajst letih je bilo spreobrnjenje skoro čisto dopolnjeno.

Ravno ta misijonska šega pri spreobračanju divjakov mi služi tukaj pri Očipvanih. Odraščene začnem učiti, otroke pa precej krščevati, če mi je le stariši privolijo. Tako vselej po najkrajši poti dosežem svoj namen. Misijonar mora delati z divjaki svojega misijona, kakor priden pastir s svojo čredo. V lepem novem ovčaku pripravi svojim ovčakom dobre piče za zimo; kliče in vabi jih noter — pa zastoni. Tudi za brezovec ne marajo, da bi vanj šle, ker se jim bolj prileže prosto okrog letati in po navadi na zelenem pasti se. Obide pa pastirja dobra misel, vzame v naročje najlepše jagnje in ga nese v ovčjak. Starka bleketa za svojim ljubljencem, za njo gre oven, pa tudi vse druge jednako storé ter gredo noter, kjer so mraza in volkov odvarovane, kjer jih ljubi pastir oskrbuje z vsem, da pri dobri klaji živé prav zadovoljno. Po taki poti sem svoje ljube Otava-Indijane v Michiganu v kratkem času z božjo pomočjo spravil v ovčjak Kristusov, in a to

ZAHVALA.

Zdolaj podpisana se najlepše zahvaljujem društvu "Marije Pomagaj" št. 78 K. S. K. J., Chicago, Ill., in vsaki članici, posebno pa onim, katere ste mi še posebej kaj darovale, da sem si na način mogla pomagati v moji bolezni. Hvala Bogu, sedaj sem dosti bolj. Še enkrat vsem: tisočera zahvala in Vas vse sestrsko pozdravljam.

Marg. Černič,
Rosecommon, Mich., dne 24. aprila 1916.

Naglo je pa bil pripravljen Na Indijansko se podat, Med nevernike postavljen Evangelj oznanovat.

Bog misijon je blagoslovil, Divje ajde razsvetlil, So duhovna poslušali, Ker lepo jih je učil.

Brez števila jih je krstil Za Gorenjim jezerom, Prav veliko duš pridobil, Veselil se s Jezusom.

Baragu je čas pretekel, Zbolel je ino umrl, Lepo je ta svet zapustil In gorak v nebesa šel.

Lep izgled je misijonarjem, Vsem Indijanom pomočnik; Svila slava tudi Kranjcem: Ker v nebesih je svetnik.

Mnogočaslužni misijonar Franc Pirc si je v svoji domovini izbral začetkoma za svoje bivališče svoj rojstni kraj Kamnik, kjer je bival v samostanu očetov frančiškanov. O tej priliki je imel tudi pisatelj teh vrstic priliko spoznati slavnega moža ter občudovati njegovo ponižnost in radodarnost, kakor sploh njegovo globoko pobožnost. Tudi je bil marsikatero črtico o njegovem življenju iz ust ljubeznivega starčka. Na prizadevanje cerkvene gosposke je dobil kot bivši župnik pokojnino, od ktere je živel. Na spomlad naslednjega leta se je iz Kamnika preselil v Ljubljano, kjer je bival v šenklaški duhovniški hiši. Tú je dne 22. januarja leta 1880. v 94. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal ter šel po plačilo za dela, ki si jih je nabral v 40. letih svojega trudopolnega delovanja med Indijanci v Ameriki.

Njegov pogreb je bil slovesen, kakor gre tolikanj zaslužnemu možu, katerega slava se razlega po starem in novem svetu. Zadnjo čast mu je skazala ljubljanska duhovščina z knezoškofom dr. J. K. Pogačarjem na čelu, razna društva in zastopništva. Rakev je bila olepšana z znamenji mašnikovega stanja in z lepimi venči. Pred njo pa je pesel služabnik na blazini lavorjev venec z zlatim napisom na črnih svilnih trakovih: "Očetu umne sadjereje. Kmetijska družba kranjska".

PETNAJSTO POGLAVJE.

Zadnji dnevi Pirčevega življenja; njegova smrt in pogreb.

Če tudi na večer njegovega življenja še ni bila izpolnjena njegova goraka želja, da bi bil pripeljal v hlev Kristusov vse Očipwe-Indijane, kakor je Ottawa-Indijane, vehdar je postavil temu trden temelj. Zapustil je v svojih indijanskih misijonih dva goreča misijonarja in naša rojaka, da dovršita delo. Crowing, Leech Lake, Cass Lake, Red Lake in druge postaje ob Misissipi je prevzel v obiskovanje čast. g. Jos. Buh, zahodne pokrajine okoli Otter-Taila in drugod pa čast. g. Ig. Tomazin.

Že jeseni leta 1872. bi se bil čast. g. oče Pirc vrnil v svojo domovino z g. misijonarjem Čebulom, iskat si tu groba, a zadržala ga je še "Knjiga zmernosti", ki še ni bila gotova za tisk. Hotel je pred svojih odhodom še ustanoviti v Minnesoti bratovščino zmernosti. Ko pa je poravnal vse reči, podá se mnogozaslužni 88-letni starček v spremstvu svojega namestnika g. Tomazina na daljno pot v Evropo, da preživi večer svojega življenja v tihih pokoji v svoji domovini. Dne 3. septembra 1873. leta se poslovi od čast. g. J. Čebula, prišedšega ravno iz domovine; dne 6. septembra pa sta odrinila iz New Yorka na širno morje. Milostljivi škof je imel namreč toliko spoštovanje do "očaka indijanskih misijonarjev", da mu je odločil za spremljevalca njegovega dosedanjega vikarija in naslednika. V Ljubljano sta dospela dne 3. oktobra.

Koliko se je trudil blagi starček koristiti tudi še pozneje iz Amerike svojemu narodu, videli smo iz mnogih njegovih poročil, če tudi vseh nismo zamogli posneti. V kmetijskih in gospodarskih zadevah sta si prav marljivo dopisovala z gosp. F. Šmidom. Ni dopovedati, s kolikim veseljem sta se stara prijatelja objela in pozdravila, ko sta se zopet videla.

Kako neumorno delaven je bil 88-letni starček, svedočijo nam pesmi, ki jih je koval na barki gredé domú. Postavimo tú-le:

Pesem od misijonarja Baraga.
("Danica" I. 1873, str. 333.)

Poslušajte ljubi Kranjci,
Kaj vam dobrega povém,
Kar v deželi indijanski
Videl sam sem ino vém.

Bog duhovne zvoli kranjske
Indijane spreobrniti;
Pošlje jih za misijonarje,
Divje ajde pokrstiti.

Prvi zvoljen in poslani
Bil je gospod Baraga,
Modri ino prav učeni
Misijonar iz Kranjskega.

Velik dar zares je storil
On za to vero, za Boga,
Ker grajščino je popustil,
Odpovedal se blaga.

jancev, tukaj v blagoslovljeni zemlji svoje ljube domovine! Tako počivaš tukaj med mašniki božji in služabniki Kristusovimi, goreči duhovni pastir, neutrudljivi, božje ljubezni vneti, mnogozaslužni misijonar američanskih Indijancev. Tako počivaš, visokočastiti rojak, med duhovnimi brati in sodelavci v Gospodovem vinogradu, na strani prečast. škofa, ki so te v mašnika posvetili. Ti z njimi vred spiš. Jeden pa nad vami čuje, Jezus Kristus, dobri pastir, ki ste k njegovim nogam položeni, ki vam s križa kliče: "Jaz sem vstajenje in življenje; kdor v me veruje, bode živel, če tudi umrje".

Počivaj torej, goreči delavec v Gospodovem vinogradu, počivaj od truda svojega dolgega, težkega dela, od teže in vročine, ki si jo prenašal! In veselo naj zabuč v tvoj grob trobenta angeljeva, ki te bode iz spanja vzbudila in veliko jutro vstajenja vsega mesa v sveti raj poklicala na desnico božjega Sodnika, v kraljestvo nebeškega Očeta".

Tudi v Ameriki se hvaležno spominjajo našega slavnega moža. Dne 20. maja 1885. leta je katoliška občina v St. Claud, Minn. slavila stoletnico njegovega rojstva in tridesetletnico, kar je maševal prvokrat na tem kraju.

"In kak razloček med takrat in sedaj!" piše o tem čast. g. misijonar Jos. Buh. — "Takrat so se vlačile cele tople divjih Indijanov, vojskujočih se jeden proti drugemu, po še neobdelani pokrajini, — sedaj si podajajo omikani narodi spravljivo roke v deželskem in gospodarskem življenju. Takrat ni bilo ne duha ne sluha o poti in stezi, sedaj pa je polno cest in mostov. Takrat je bilo videti le indijanskih ladij iz brezovega lubja na Mississippi, sedaj pasemo oči s pogledom na ponosne parnike. Takrat so bila velikanška plesišča — "Midevini" — malikom na čast, sedaj pa krasne, prečastitljive verke, iz kterih Vladarju sveta doni slava neprenehoma. Le 30 let je preteklo ... in danes je sv. Klavdij (St. Claud) imenitno mesto v Minnesoti in sedež prvega škofa severne Minnesote. Da se je morala tema umakniti luči, gre hvala očetu Frančišku Pircu, kteremu bodi blagi spomin!"

Kakor dve svetli zvezdi na jasnem nebu lesketali se bodele vedno v zgodovini Indijancev imeni: Baraga in Pirc — Sloveniji v ponos, da ima tako vrle sinove!

Izročena slovenska babica se priporoča slovenskim ženam v La Salle, Ill., in okolici; pomagam tudi slabokrvnim ženam.

KATARINA TRLEP,
24 — 5th St. Telefon št. 452.

Vsem Slovincem in Hrvatim priporočam moje gostilno

"Hotel Flajnik",
3329 Penn Avenue,
v kateri točim vedno sveže

PIVO, ŽGANJE, VINO IN RAZNOVRSTNE DRUGE PIJAČE

Priporočam se cenjenemu občinstvu v najobilnejši obliki. — Vaj znanci in neznaneci vedno dobrodošli!

NA SVIDENJE!
GMO. FLAJNIK, LASTNIK,
3329 Penna Ave. . . Pittsburgh, Pa.

OBLASTI ZDRUŽENIH DRŽAV REDNO PREGLEDUJEJO DENARNI ZAVOD.

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU.

USTANOVLJENA L. 1852.

Lastno poslopje.

SPREJEMAMO DENAR NA ULOŽKE IN PLAČUJEMO OBRESTI. — ULOŽKE IZPLAČUJEMO BREZ KAKE ODPOVEDI. INOZEMSKI ODDELEK BANKE.

Zdaj pošiljamo v staro domovino pod garancijo

100 KRON ZA \$14.00

POZOR: Denar pošiljamo v kraj brez posredovanja drugih bank. Denarne pošiljave za slovenske kraje izplačuje v našem imenu ljubljanska podružnica C. KR. PRIV. KREDITNEGA ZAVODA ZA TRGOVINO IN OBRT NA DUNAJU.

THE FIRST-SECOND NATIONAL BANK
CORNER FIFTH AVENUE AND WOOD ST.
PITTSBURG, PA.

Pišite po tiskovine za pošiljanje denarja v stari kraj. Kuverte in papir Vam pošljemo takoj brezplačno na Vaš naslov.

Frank Petkovšek

720 Market Street
WAUKEGAN, ILLINOIS.

Zastopnik ravnih parobrodskih druš. Poljita denarje v staro domovino in o pravih notarske posla.

Se tople priporoča Slovincem v Waukegan in okolici.

MARIJA SLUCA
1828 W. 22nd St.
Chicago, Ill.

Telephone Canal 4739
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se ugodno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam.

Dr. Martin J. Ivoc

Slovenski
zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St.
Corner Clay St.,
JOLIET, ILL.

Urad z razen slov. cerkve.

Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—9.
Chicago telefon: 4295.
Dom 2192 L.

ŠE NIKDAR

niso bile avstrijske krone tako po ceni kakor sedaj. Poslužite se torej teugodne prilike in se spominjajte svojcev v stari domovini s kakim denarnim zneskom. Pošiljatve so jamčene.

Sedaj Vam pošljem K 100 samo za \$13.95

Tudi izdelujem vsakovrstne pravoveljavne listine in izvršujem vse, v notarsko stroko spadajoče zadeve za Združene države in staro domovino.

Se Vam priporočam spoštovanjem

JOSIP ZALAR,
1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

JOSIP PERKO SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. WOOD STR. CHICAGO, ILLINOIS.

Telefon Canal 298

Se priporoča rojakom Slovincem za obilen poset.

"Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverta, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovansko unijako tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito Vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za članice in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Pošiljnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavednih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

POSKUSITE

zaboj . najboljšé pive

"OLD LAGER"

katero izdeluje

Citizens Brewing Co.,
v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Naročnina:
Za člana, na leto \$0.60
Za nečlane \$1.00
Za inozemstvo \$1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:
1951 West 22nd Place, Chicago, Ill.
Phone: Canal 2487.

Subscription rate:
For Members, per year \$0.60
For Nonmembers \$1.00
For Foreign Countries \$1.50

Nashe sufragetke v zadregi.

Kakor znano, so se vršile letos dne 4. aprila tudi v državi Illinois občinske in mestne volitve; ta dan se je glasovalo po mnogih naselbinah in mestih tudi za prohibicijo; izmed slovenskih naselbin naše države je postalo suho pri tem glasovanju mesto Waukegan in North Chicago. Da je prišlo do tega koraka, so k temu največ pripomogle ženske, ki so po večini glasovale za prohibicijo. Morda so volile letos ženske v naši državi slednjič za tako točko? ker se bo to važno vprašanje tekom nekaj dni rešilo pred tukajšnjim sodiščem, če so ženske sploh opravile glasovati za kaj takega.

O tem posnemamo nekaj podatkov iz sledeče zadeve:

Med raznimi kraji, ki so postali pri zadnjih volitvah suhi, je tudi Orland v Cook okraju (County); ondaj se je zaprlo vsled nove prohibicijske postave troje gostiln. Tudi ti gostilničarji se imajo zahvaliti sufragetkam, ali volilkam, da so morali svojo obrt opustiti. Ker se pa da v Ameriki marsikaka postava zasukati, ali celo ovreči, so ti trije gostilničarji najeli v Chicagu izbornega odvetnika, Alfred S. Austriana, ki se je v njih imenu pritožil na pristojnem mestu. Ta zadeva pride na dnevni red pred našim okrajnim sodnikom Seullijem tekoči teden in se bode najbrž ugodno iztekla za tožitelje, ali gostilničarje iz Orlanda.

Po vestnem studiranju sufragetskikh postav je prišel ehicaški odvetnik Austriana do zaključka, da ženske nimajo pravice nastopati v takih zadevah.

Da je prišlo vprašanje glede "suše" v Orlandu na volitev, je bilo treba prej 70 podpisov na tozadnji prošnji, katero se je uročilo klerku trga Orland, Ill. Peticijo je res podpisalo 40 ženskih in 41 moških volilcev. Pri glasovanju dne 4. aprila so glasovali moški, da naj ostane njih trg še za naprej moker; pri tem je bilo 20 oddanih moških glasov večine; ker so pa ta dan glasovale tudi ženske in sicer za uvedbo suše (prohibicije) so zmagale z 23 glasovi večine.

Gorinavedeni odvetnik je sedaj pronašel, da ženske sploh niso imele pravice podpisati se na oni peticiji in da je torej smatrati volitev v Orlandu dne 4. aprila neveljavnim in nepravilnim, ker ni bilo zadostno število moških podpisov na isti peticiji ali prošnji za to volitev. Ženske imajo pač pravico voliti v takih zadevah, nikakor pa ne smejo podpisavati peticij za kakšno posebno volitev. Volilna pravica in pravica podpisovanja peticije sta dve povsem različni točki. V naši postavi glede volilne pravice sufragetek je označeno, da ženske lahko volijo pri mestnih volitvah za razne urade, izjemno mestnih policijskih sodnikov; pri tem pa nimajo sufragetek pravice podpisavati kakšne peticije, kakor že gori omenjeno.

Odvetnik Austriana zatrjuje končno, da v Chicagu in sploh v nobenem drugem mestu naše države ne bo prišlo kedaj še do kakšne volitve glede prohibicije s pomočjo žensk. V tem slučaju je treba dobiti četrtno moških podpisov vseh volilcev (moških in ženskih) in teh se n. pr. v Chicagu ne bo nikoli nabralo, kajti razun

nekaterih apostolov "suše" so skoraj vsi drugi moški za osebno svobodo, torej tudi za to, da ostane mesto Chicago mokro.

Skoraj gotovo se je vršila zadnja volitev v našem bližnjem Waukeganu in North-Chicago na enak način, kakor v gorinavednem trgu Orland, čigar volitev bo sedaj sodnja skoraj gotovo razveljavila, da ostane ta trg še vnaprej moker. Morda bodo sledili zavednim trem gostilničarjem iz Orlanda tudi gostilničarji iz drugih krajev, kjer se je s pomočjo sufragetek uvedlo prohibicijo pri zadnjih volitvah?

Pod rusko knuto.

Začetkom maja tekočega leta so priobčili razni listi v Skandinaviji zanimivo pritožbo, katero je odposlala te dni "Liga ruskih podanikov" našemu predsedniku Wilsonu. Ta pritožba se nanaša na nezasišeno krivično ravnanje ruske vlade z nekaterimi narodi, ki morajo prestati toliko gorja pod neusmiljeno rusko knuto.

V tej pritožbi se prosi tudi predsednika Zedinjenih držav za blagohotno posredovanje in pomoč. To se je zgodilo prvič v zgodovini, da so se razni ruski podaniki zedinili in na javnem mestu dvignili pritožbo napram ruske absolutizmu in zatiranju domačih narodov. To pritožbo je podpisalo 17 zastopnikov raznih narodnih lig in zvez iz Ruskega, sedaj se nahajajočih v Švici. Med temi so zastopniki Fincev, Litvancev, Poljakov, židov, Ukrajincev in ruskih moslimov, bivši voditelji teh narodov, ki so zbežali vsled sedanje vojne v Švico. Gotovo, če bi se bil ta protest skoval dandanes na Ruskem; bi bili ti možje že davno obešeni, ali pregnani v Sibirijo.

Tukaj hočemo navesti ob kratkem vsebino protesta zatiranih ruskih podanikov, kojega so poslali predsedniku Wilsonu v nadi, da jim bo ta diplomatskim potom kaj pomagal. Protest, oz. prošnja se glasi sledeče:

"Ker vemo, da ste Vi g. predsednik goreč prijatelj ljudomilosti, človekoljubja in pravice, se obračamo s tem do Vas za pomoč in posredovanje. Obračamo se do Vas in vseh gojiteljev človekoljubja vsled tega, da boste uvideli, koliko morajo naši sobratje na Ruskem pretrpeti, ker so razepljeni v razne narodnosti in verske izpovedanje. Prosim Vas uljudno, skušajte jim pomagati, če mogoče, ker je tudi njim svoboda in pravica sveta stvar. Mi zastopniki raznih ruskih narodov obsojamo rusko vladu pred vsem svetom radi njenega krivičnega postopanja z revnim ljudstvom.

— Mi Finci obsojamo rusko vladu, ker je prekršila našo ustavo. Naše stare pravice in postave na Finskem je Rusija poteptala in uvedla svoje. Našo avtonomijo se bo kmalu odpravilo, našo administracijo uničilo, ker se pošilja naše sodnike in uradnike, ki so ostali zvesti stari konstituciji — v ruske ječe, ali v Sibirijo.

— Mi stanovniki v baltičkih provincah smo bili dolgo časa podložni ruski vladi, a navzlic temu se nam ni dovolilo zajamčene narodnih pravic; vsled tega je nastala splošna nevolja med našim ljudstvom. Tekom sedanje vojne je rusko vojaštvo opustošilo in požgalo naša domovja; poleg tega je bilo več naših domoljubov poslanih brez prave krivde v sibirsko pregnanstvo.

— Mi Litvanci se pritožujemo vsled tega, ker se nas je popolnoma oropalo narodnih pravic in neodvisnosti. Dasiravno smo protestirali, je nam Rusija naše katoliške cerkve s silo ugrajbala in iste izpremenila v ortodoške; zaplenilo se je tudi vse cerkveno premoženje v Litvaniji. Pri nas nam ruska vlada ušavlja vsak korak glede naobrazbe; zaprli so nam naše šole in prepovedali govoriti naš litvanski jezik. Kdor koli ima pri sebi kakšno mašno knjigo v litvanskem jeziku, se ga pošlje v Sibirijo. Dosti zemljišč je nam ruska vlada zaplenila in dala ista svojim vladnim naklonjenjem, ali samemu carju. Ruska armada je zadnji čas tudi s silo pregnala naše rojake s svojih domovinj; nekdanji tako cvetoča Litvanija je dandanes prazna in opustošena.

— Tudi mi, na Ruskem živeči Poljaki smo morali trpeti stoletja nasilstva ruske vlade. Rusija je s knuto uničila naše politično in narodno življenje. Čeravno je

Rusija, kmalu po izbruhu vojne obljubila Poljski svojo avtonomijo, ni v tem oziru dosedaj še ničesar ukrenila, ali izvršila. Ni bil sovražnik, temuč ruske čete, ki so opustošile razne poljske kraje in naselbine. Rusija ima na vesti številne žrtve, katere so bile pregnane iz Poljske daleč drugam, kjer so umrle od bede, mraza in glada.

— Mi ruski judje smo sužnji, kakor nobeno drugo ljudstvo na zemlji. Nam se na Ruskem prepoveduje obiskovati šole in univerze. Moramo živeti skupaj v posebnih, od vlade določenih distriktih, kjer trpimo vsled pritiska vlade revščino in pomanjkanje. Nad ubogo judovsko ljudstvo se je ščevalo rusko vojaštvo, da ga je klalo kakor živino brez povoda. Tekom sedanje vojne je bilo že na tisoče judov pregnanih iz njih domovinj, na tisoče in tisoče jih je tudi že vsled tega umrlo.

— Nas Ukrajince, stanovnike na galskem in bukovinskem ozemlju 30.000.000 po številu se je tudi oropalo avtonomije po ruski vladi. Naš jezik izginja v javnem življenju vsled višjega pritiska; šole in cerkve so nam zaprli. Petrograjska vlada je dala zapreti vse naše domoljube in narodne voditelje, mnogo od teh, je bilo celo na smrt obsojenih.

— Tudi mi ruski moslimi (Turki) 25.000.000 po številu moramo hudo trpeti pod kruto rusko vladu, ki nam ne dovoljuje našega verskega mišljenja. Ruska vlada nam je zaplenila vsa naša posveta in ni dala zato nikake odškodnine. Na nas nima Rusija nikake človekoljubne pravice.

— Mi prebivalci na Kavkazu trpimo hudo pod ruskim žezlom, ker se nam krati narodne, politične in cerkvene pravice. Leta 1905-6 so Rusi našo domovino brez kakšnega vzroka napadli in opustošili; tedaj je rusko vojaštvo zlorabilo naše žene in ni celo nunam prizanašalo. Tekom sedanje vojne je moralo iti v ječe dosti naših narodnih voditeljev, nad 50.000 oseb je pa zbežalo drugam, kjer trpe grozno pomanjkanje.

Iz tega razvidimo, kako postopa Rusija s svojimi podaniki in kako krši pravice narodov. Postava je postala tudi na Ruskem nemoralna. Rusija sili sedaj z železno roko razne vernike, da morajo priznati ruskega carja kot vrhovnega poglavarja v političnem in verskem oziru. Kar je Rusija sama tekom sedanje vojne v raznih svojih lastnih krajih povzročila škodo, tega se ne da popisati. Iz samega sovratstva do gotovih podložnikov in vsled strahu, da bi gotovo ozemlje ne padlo sovratniku v roke, so Rusi sami opustošili na tisoče trgov in vasi, svoje lastno ljudstvo pa prepustili neomilosti in usodi.

Bodimo torej veseli, da nismo spadali pod rusko vladu in da menda tudi nikoli ne bomo?

Pretrsljiva obtožba.

Postopanje z našimi ujetniki v Srbiji.

Ljubljanski "Slovenec" piše z dne 14. aprila t. l. sledeče:

Uradno poročilo: Že med vojsko s Srbijo so dohajala najzlastnejša poročila o nečloveškem postopanju z avstrijskimi ujetniki v tej deželi. Avstrijska vlada je ponovno odločno protestirala proti tej kršitvi mednarodnega prava. Še le zadnji čas je postal znan ves obseg barbarstva proti neoboroženim vojnim ujetnikom.

Ko je bila srbska armada preganjana z Balkana, je vojno ministrstvo najhitreje odposlalo pomožna poslanstva v Srbijo in Makedonijo, da reši tam tiste zaostale vojne ujetnike, ki so prestali nečloveško postopanje. Ta poslanstva so našla razmere, kakršnih bi si noben kulturni človek v 20. stoletju ne mogel predstavljati.

"Umrli ali pobiti". Eno teh poslanstev je šlo pod poveljstvom majorja Otakarja Časka v Skoplje in od tam proti Bitolju. Posrečilo se mu je rešiti več sto vojnih ujetnikov in jih poslati v bolnišnico. Major Časka poroča, da so na pomožno postajališča prihajali vojni ujetniki v skrajno slabih oblekah, popolnoma shujšani in oslabiljeni, sestrđani, pogosto z odmrznjenimi udi. Ti ujetniki so poročali, da je mnogo tisoč vojnih ujetnikov posebnost v Albaniji vsled pomanjkanja, trpinčenja in nalezljivih boleznih

PATRICK H. PEARSE,
revolucionar in enodnevni predsednik Irske, nedavno ustreljen.

umrlo, ali pa so jih, ker niso mogli več naprej, enostavno pobili.

To poročilo se izpolnjuje s sto drugimi zapisniki z osebami, ki so bile same v ujetništvu in so osebno pričale o barbarstvu proti ujetnikom. Polkovnik zdravnik dr. Ivan Gagulič, katerega so poslali v Debro, poroča:

"Tu radi boleznih zaostale avstrijske vojne ujetnike, okoli 250 po številu, so našli Bolgari v bednem stanju. Prepuščeni milosti njim prijaznega prebivalstva, jih je ko so vsled večtedenskega pomanjkanja in mraza postali pravi kostnjaki, spočetkoma umrlo po 20 na dan vsled splošno oslabelosti ali črevesnih boleznih. Brez prave obleke, brez obhvala so ležali ubožci v tukajšnjih zapuščenih hišah skriti in čakali na skorajšnjo rešitev od nadčloveških bolečin". Zdravniku se je posrečilo rešiti preživele ujetnike.

Mnogo več kot ta kratka poročila pove resnična žaloigra ogromnega gorja, ki jo vsebuje poročilo enoletnega prostovoljca medicina nadlovec Karla Guentherja in ki se mora označiti kot

moritev naših ujetnikov.

Enoletnik je prišel v ujetništvo in so ga kot medicina uporabili v srbski glavni bolnišnici v Nišu. Iz njegovega poročila podamo sledeče glavne točke:

Srbi ropali ujetnike.

Če so avstroogrski vojaki umrli v ujetništvu, so srbski vojaki in civilisti postopali z njimi prstaško in nečloveško. Odvzeli so jim vse uporabne predmete, celo plašče, hlače in čevlje, posebno pa dragocenosti. Kdor je bil osumljen, da je skril uro in zlato, so ga peljali na stran in ga tam pod grožnjo takojšnje usmrtitve oropali. Tako so postopali deloma tudi srbski častniki. Pri pritožbah so se ti večinoma smejali in nikoli pomagali. Nekateri srbski častniki so si dovolili šalo, da so ujetnike postavili v vrsto in jim dajali zausnice.

Ujetniki spali v blatu in mrazu na prostem.

Za stanovanje ujetnikov v Nišu so uporabili hleve, skladišča in skednje. V prostorih, ki bi zaostajali kvečjemu za 8000 mož, so stlačili 20.000 ujetnikov. V hlevu za 90 konj je bilo stisnjenih 2000 mož. Na stotine jih je moralo meseca decembra v globokem blatu in največjem mrazu cele tedne ležati ponoči na prostem. Poleg tega je še neprestano deževalo. Šele po Božiču je bilo nekoliko boljše. V Nišu je ostalo samo 8000 mož v hlevih in lopah. Kako so ti izgledali, se ne da popisati. Pol leta je spalo v njih na tisoče ujetnikov, nikoli jih niso očistili, niti enkrat niso dali sveže slame. Povsodi je kar mrgolelo uši. Te neznosne razmere so vladale po dohodu decembarskih ujetnikov po celi Srbiji. Povsod so bili najbolj umazani in raspadli hlevi dovolj dobri, da so notri spravili ujetnike. Takratni poveljniki se niso prav nič brigali za usodo ujetnikov, zdelo se je celo, da so želeli, da kolikor mogoče veliko osovražnih "švabov" umrje. Še-le ko je pričel divjati pegasti legar, so napravili nekaj protidredb. Še-le sedaj so slišali opomine avstrijskih zdravnikov, razdelili ujetnike po deželi, jim dali boljše hrano in postrežbo, vsled česar je umrljivost ponehala. Pravega ujetniškega tabora pa niso napravili. Moštvo so enostavno razdelili v bataljone in stotine, da bi delali kaj razlike med šarži, ali pri enoletnih prostovoljcih in kadetih.

Nashe ujetnike zlorabljali pri najumazanejših delih. Na tisoče ujetnikov umrlo radi pomanjkanja in prenapornega dela.

Kakor kaznjence so zaposljevali naše vojne ujetnike pri najumazanejših in pri najnižjih delih, tudi za čiščenje kanalov. Ozirali se niso čisto nič na inteligenco in na šarže. Kršili so mednarodno pravo, ker je moralo veliko vojnih ujetnikov kopati strelske jame tik za bojno črto. Izučeni delavci so morali trdo delati v državnih in v zasebnih delavnicah. Večina je trdo delala na polju. Na tisoče ujetnikov je umrlo radi predolge delovne dobe, radi pomanjkljive hrane in ker niso imeli nobenega počitka. Delati so morali zastoj kot sužnji, le pri zgradbi železnice Niš—Knjaževac so jih plačevali. Preteklo je več mesecev, predno so določili delavno dobo in dneve počitka.

Tudi radi nezadostne hrane jih umrlo na tisoče.

Hrano so določila povsod divizijska poveljstva. Dobivati bi bili morali vsak dan en kilogram kruha in dvakrat na dan toplo jed, a dobivali so manj, kolikor je bilo predpisano. Na tisoče jih je radi nezadostne hrane umrlo na posledicah lahkih boleznih, ki bi jih bili premagali, če bi ne bili popolnoma izstradani.

Križev pot naših ujetnikov skozi Albanijo.

Ko so vlačili naše vojne ujetnike skozi Albanijo, je prenehala vsaka redna preskrba: za hrano določen znesek 1 dinar 50 par so znižali na polovico. Prvi gladni transport avstrijskih vojnih ujetnikov je odinil 17. novembra 1915 iz Prištine; dali jim niso kruha niti za nekaj dni. Med potjo Elbasan je dobil vsak mož 19. novembra 3/4 kg koruznega soka s 1/4 kg surovega kostrunovega mesa in 6 surovih krompirjev; 29. novembra v Dibri 1 kg. koruzne moke. V 18 dneh so izdali 2 dinarja za enega vojnega ujetnika. Zalog živeža je bilo med potjo veliko, poveljniki so dobili izplačane popolne pristojbine za vse vojne ujetnike. Jasno je zato, da so poveljniki, še v zadnji uri brez sramu spravili ujetnikom namenjen denar in svoje žepe. Poveljevala sta podpolkovnik Radomir M. Kavarmarković in stotnik Urban. Lahko se trdi, da je ostalo živih od vseh avstrijskih vojnih ujetnikov v Srbiji komaj nekaj nad 20 proc.

Postne in denarne pošiljave.

Veliko ljudi je umrlo, ker jim niso vročili od doma poslanega denarja. Le skozi Bern po višji poštni kontroli poslani denar, se je v treh tednih redno dostavil.

Kakor s sužnji so postopali z našimi vojnimi ujetniki. — Neprestano je živčgal nad njimi iz volovskih žil spleteni bič!

Bič je imel vsak srbski črnovojnik, vsak podčastnik in veliko častnikov, ki so bili z njim tudi po glavah in zadajali rezevram. Celotno Američani so brez vsakega uspeha protestirali proti tem grozovitostim. Sklicevali so se, da je v srbski armadi tepenje navadno. Kazen se je napovedala za najmanjši prestopok na licu mesta in so jo izvedli posebni za tepenje določeni orožniki. Tudi srbski častniki se niso sramovali in so sami izvedli kazni. Nekaj vsakdanjega so bili udarci s pestjo v obraz, brec z nogami proti prsim in trebuhu, udarci s kopiti pušk in z gorjačami. Z udarci so mučili posebno ujetke pobegle ujetnike in take, ki so izvajali slabo. Begunci so sodila vojna sodišča. Obsojeni so bili nekateri v ječo 3 do 17 let. Pobeglim častnikom, če so jih prijeli, so ustavili preskrbninski prispevek 3 dinarjev in so postopali z njimi kot z navadnimi kaznjenci.

Mesto kruha in obvez vojakom udarca na ozeble noge.

Najstrašnejše so pa postopali s tistimi ubogimi vojaki, ki niso mogli med transportom skozi Albanijo naprej. Srbski vojak in posebno orožniki so bili po njih s puškinimi kopiti in z gorjačami in jih gonili naprej, dokler niso pocepali. Brez čevljev; brez odej in sukenj je moralo na stotine vojnih ujetnikov graditi ceste čez albanske gore v največjem mrazu, v snegu, visokem en meter in več. Poveljniki so se zabavali s tem, da so izgnali najslabše oblečene v največjem snežnem viharju na delo. Ko so naleteli v Elbasanu na ujetnike, ki po več

JAMES M. SULLIVAN,

bivši ameriški minister za San Domingo aretovan na Irskem, ker je bil v zvezi z revolucionarji.

tednov niso dobili jesti, da so se jih usmili Albanci in jim dali juhe in kruha, so jih zvijačno izvalili v bolnišnico, a mesto kruha in obvez so jim dali na njih ozeble noge 15 do 30 udarcev z bičem!

V hlevih zdravili ranjenice!

Avstrijski vojni ujetniki so bili večinoma oslabiljeni po naporih ofenzive. Potrebovali so dobre preskrbe in bivališča. Nastanili so jih pa v smrdečih, umazanih hlevih in jih poslali le v najskrajnejših slučajih v bolnišnice. A tudi v bolnišnicah so celo težko ranjene vojne ujetnike nastanili po hlevih. Samo v hlevih konjeniške vojašnice v Nišu je v teh okolištinah umrlo nad 2000 vojnih ujetnikov! Hlevov niso čistili, niso jih razkužili, da bi bili stene pobelili, stare slame niso nadomestili s svežo, brez slamnice in brez odej so položili bolnike v staro nesnago, kjer je mrgolelo na tisoče in tisoče uši. Šlo je Srbom, kakor je rekel nek srbski sanitetni major, le za to, "da umro bolniki na kraju, ki nosi vsaj ime bolnišnice".

Bolnišnice prava kužna gnezda.

Zdravila niso zadoščala; preskrbljevali so ujetnike, kot izven bolnišnice. Nekaj sto korakov za bolnišnični hlevi so se nahajale odprte izkopane latrine, a večinoma bolniki niso mogli iti tja in so ležali v svojih odpadkih. Bolnišnice so postale tako prava gnezda kužnih boleznih. Brez krst so vpričo drugih naložili mrlice na volovske vozove in jih odpeljali v skupne gomile, kjer so pokopali večkrat naenkrat do 130 mrlicev. Tako strašno so bile razmere, da so oboleli na legarju vsi zdravniki in medicinci. V drugi hlevni bolnišnici št. 7. je umrlo 2000 bolnikov! Avstrijski zdravniki so stanovali v kotu hleva. Šele majnika je odpravil novi srbski poveljnik odločno najhujše stvari in omejile so se nalezljive bolezni, ki so tudi med civilnim prebivalstvom pomorile že 4000 ljudi.

Pozno šele so pripustili ameriški Rdeči križ; tudi angleško poslaštvo in marsikatero rusko se je oziralo tudi na vojne ujetnike. Pošiljatev avstrijskega Rdečega križa so se večinoma polastili Srbi.

Tako poročila korespondenčnega urada. Strašen je ta opis, a le še ne opisuje vseh grozodejstev. Včeraj nam je pripovedoval g. Potnik, ki je ušel iz srbskega vojnega ujetništva, še groznejše stvari. Omejimo se le na dejstvo, da so Srbi ob umikanju skozi Albanijo kar z bajonetni klali vojne ujetnike, ki so zaostali. Srbi so tako grdo postopali z našimi ujetniki, da se to sploh ne da popisati. V kaj so pač bili zaverovani tisti ljudje, ki so se široko ustili, da sta Srbija in Belgrad "središče jugoslovanske kulture".

Duhovniki — vojaki na Francoskem.

Listi naštevajo, da je takih duhovnikov, ki se morajo boriti z orožjem, 13.441. Izmed teh jih je padlo 1408, ranjenih je bilo 6322, ujetih 811. — Razen teh so poveljniki, ki so verni in bolj misleči, uvrstili 12.000 duhovnikov med zdravniške in sanitetske oddelke. Za dušno pastirstvo jih je ostalo še 32.500. — Pravih vojnih kuratorov imajo francoske armade v vojnem času do 300.

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. maja 1916 skupna izplačana podpora \$1,153,059.77.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago, St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Av., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B. St., Pueblo, Colo.
John Povsha, 311—3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 318 Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2027 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6712 Bonna Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 38—10th St., North Chicago, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

Poslovanje z otroškim oddelkom se bode pričelo kakor do sedaj vse kaže s 1. junijem t. l.

Precejšnje število društev prav marljivo nabira nove kandidate in kandidatnje, za kar jim vso čast in hvalo. Upati je, da se bodo vsa krajevna društva zato zavzela in pridobila kar največ mogoče veliko število otrok.

Cenjene tajnike(ice) prosim, da pošljejo kartice prosilcev(ilk)-otrok na urad Jednote, kakor hitro so pravilno izpolnjene.

Apeliram na člane in članice (stariše), da se potrudijo in vpišejo svoje otroke pri društvenih tajnikih(ieah). Vsak naj si misli, da je biti bolje prvi nego zadnji, kadar se gre za dobrobit samega sebe in svoje družine.

Prilika Vam je dana, ne zamudite torej časa.

S pozdravom

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

Vsa krajevna društva vstevši številko 60, ki mi do sedaj še niso poslala certifikatov v zameno z novini, se tem potom opozarja in prosi, da certifikate pošljejo na urad Jednote, nakar se bodo izdali novi.

Društva od 1. do vstevši 20. številke so poslala certifikate v zameno z novini, toda ne še vseh. Vsled tega se opozarja vse člane in članice teh društev, ki še niso vposlali certifikatov, da to storijo in jih oddajo društvenim tajnikom(ieam) v najkrajšem času tako, da bodo v glavnem uradu najkasneje do 31. t. m. Za vse cert. teh društev, ki bodo vposlani po 31. maju 1916, se bode računalo 50c pristojbine za vsakega. Torej, člani in članice do vstevši 20. številke krajevnih društev, ki še niso oddali cert. in si želijo prihraniti znesek 50c, naj to vpoštevajo, da ne bodo pozneje kakega govorjenja in oprekovanja, da se jim ni dalo zadostne prilike in pojasnila o tem.

Z bratskim pozdravom

Josip Zalar, gl. tajnik.

Finančno poročilo K. S. K. Jednote za mesec april 1916

Dr. štev.	Prejeli na račun znes. štev. 4-16, za mesec april 1916.	Izplačali		
		Smrtnina	Poškod.	Bolezen
1.	339.34			
2.	523.07			
3.	189.93			
4.	113.59			
5.	178.26			
6.	582.35			
7.	158.28	\$ 500.00		
8.	23.50	1,000.00		
9.	79.58			
10.	421.24			
11.	61.79			
12.	254.02			
13.	231.75			
14.	225.85	1,000.00		
15.	36.79			
16.	77.31			
17.	101.35			
18.	47.71			
19.	33.36			
20.	533.32			
21.	401.96	1,000.00	50.00	
22.	365.05	1,000.00		
23.	93.15			
24.	185.84			
25.	108.03			
26.	26.28			
27.	141.03			
28.	111.86			
29.	142.08	500.00		
30.	195.89			
31.	293.29			
32.	80.54			
33.	47.56			
34.	117.21			
35.	89.50			
36.	337.49	350.00		
37.	101.84			
38.	72.34			
39.	293.08			
40.	86.00			
41.	123.11			
42.	263.57			
43.	131.95			
44.	90.96			
45.	278.30			
46.	68.94			
47.	183.54			
48.	30.64			
49.	227.24			
50.	113.69			
51.	159.23			

66.	22.68		
67.	71.82		
68.	24.62		
69.	34.42		
70.	137.68		
71.	28.14		
72.	109.46		
73.	64.36		
74.	80.56		
75.	111.76		
76.	266.16		
77.	210.87		
78.	141.91		
79.	204.38		
80.	192.93		
81.	77.87		
82.	115.50	750.00	
83.	40.17	1,000.00	
84.	57.23		
85.	46.20		
86.	184.95		
87.	36.70		
88.	144.57		
89.	84.18		
90.	175.23		
91.	51.58		
92.	131.63		
93.	54.35		
94.	65.37		
95.	98.57		
96.	27.74		
97.	65.90		
98.	9.31		
99.	110.99		
100.	81.37		
101.	58.25		
102.	118.78		
103.	53.17		
104.	55.98		
105.	29.34		
106.	132.72		
107.	97.32	800.00	
108.	36.93		
109.	108.34		
110.	37.98		
111.	36.10		
112.	39.09		
113.	49.36		
114.	34.00		
115.	73.06		
116.	10.10		
117.	47.79		
118.	102.64		
119.	54.22		
120.	15.49		
121.	8.19		
122.	99.98	300.00	
123.	72.63		
124.	33.89		
125.	26.02		
126.	98.03		
127.	50.34		
128.	40.47		
129.	40.55		
130.	41.55		
131.	20.16		
132.	49.70		
133.	140.07		
134.	35.53		
135.	77.39		
136.	39.25		
137.	58.54		
138.	30.10		
139.	22.65		
140.	72.30		
141.	29.57		
142.	27.07		
143.	62.45		
144.	42.46		
145.	21.48		
146.	22.95		
147.			
148.			
149.			
150.			
151.			
152.			
153.			
154.			
155.			
156.			
157.			
158.			
159.			

Skupaj \$15,175.67 \$8,200.00 \$200.00
Preostanek 1. aprila 1916. \$394,558.36

Prejemki tekoni meseca aprila 1916

Plačnaga od društev	\$15,175.67
Obresti	227.73
Najemnina	68.50
	\$ 15,471.90

Izdatki

Plačana posmrtnina	\$ 8,200.00
Plačana poškodnina	200.00
Razni upravni stroški	2,580.49
	\$ 10,980.49

Preostanek 30. aprila 1916. \$399,049.77

JOS. ZALAR, gl. tajnik, K. S. K. J.

Joliet, Ill., 10. maja 1916.

"Glasilo K. S. K. Jednote", najboljši agitator za našo organizacijo.

Ako zasledujem delovanje in napredek naše sl. podporne organizacije tekoni zadnjih 17 mesecev, moram priznati, da smo dobili trikrat toliko novih članov in članice v našo K. S. K. J. kakor kedaj poprej v desetih letih v istem času in odkar sem jaz v uradu te Jednote. Kot edini vzrok tega napredka smatram dejstvo, ker je pričela naša sl. Jednota pred 17 meseci izdajati svoje lastno glasilo. Nepobitna je torej resnica, da je lastno glasilo najboljši agitator za K. S. K. J.

Čeravno izhaja samo po enkrat na teden, je to danes največji slovenski katol. list v Zedinjenih državah. Nad 12,500 članov K. S. K. J. ga redno čita, poleg tega pa še dosti takih, ki niso člani te organizacije.

Jaz pravim in trdim le toliko, ako bi imela naša K. S. K. J. svoje lastno glasilo že pred desetimi leti, bi ista štela sedaj gotovo 25,000 članov in članice. Le ozirom se naokrog in videli bomo, da so tudi razne druge ameriške podp. organizacije vsled tega napredovale, ker imajo že leta in leta svoje lastno glasilo. Odkar imamo svoj lastni list, vlada med raznimi krajevnimi društvi in Jednoto lep sloga, mir in red, da si boljše-ga ne moremo misliti in želeti. Dolžnost vsakega člana in članice je, da "Glasilo K. S. K. Jednote" pazljivo in vestno čita, potem naj ga da pa še svojim znanecem in prijateljem v roke, kar jih bo morda napotilo, da postanejo sčasoma tudi člani naše organizacije. Da bode naše glasilo še bolj na svojem mestu, bi bilo želeli, da bi stopili v vrsto sotrudnikov in dopisnikov vsi oni, ki se čutijo zato poklicane. V vsaki slovenski na-

selbini naj bi bil en stalni poročevalec ali dopisnik, ki bi od časa do časa poročal o delavskih razmerah iste naselbine, družabnem in društvenem življenju i. t. d. kar splošno javnost zanima. Strankarstvo, osebnosti in slično naj se v člankih in dopisih popolnoma izpusti, kakor se je to delalo dosihmal.

Jaz sem dalje mišljenja, da naj bi se na prihodnji konvenciji gledalo na to, da se naše glasilo poveča; v prvi vrsti pa, da bi se isto tiskalo v svoji lastni tiskarni. Ako opazujemo druge razne lokalne liste vidimo, da izhajajo po 2 do 3krat na teden in se vsled tega dobro izplačujejo, ker se tiskajo v lastni režiji. To je moje odkriti mnenje. Skrbimo še za večji ugled in napredek našega tednika, ker s tem delujemo tudi za proevit naše sl. K. S. K. Jednote.

Z bratskim pozdravom
Dr. Martin Ivec,
vrhovni zdravnik K. S. K. J.

Pogovor z brezvercem.

Brezverec: Skoro pri vsakem narodni imajo dve stranki: Pri eni stranki so klečeplazci, nazadnjaki, farski podrepaniki... pri drugi stranki so pa neodvisni, svobodomiselní, napredni možje. Jaz se prišteyam k drugi stranki, ker ne maram biti imenovan "farski podrepanik."

Odgovor: Noben človek ne prenaša rad psov. Če me pa hudoben človek zasmehuje, ker vurdjem in ker hodim v cerkev in če me ta neolikanec obkłada s survinimi psovskimi—kaj drugega morem storiti, kakor da se takega neotesanega človeka ogibam kolikor največ morem! Vsem ljudem je nemogoče ustreči in nihče ne more dvema gospodoma služiti. V verskem vprašanju se moram na vsak način obrniti na eno ali druga stran: bodi katoličan doma in tudi zunaj v javnem živ-

ljenju, četudi hudobneži tulijo, ali pa moram biti somišljenik protiverske stranke, ki te vodi v odpad od vere. Pri verskem vprašanju ni nikake srednje poti. Praviš, da nerad prenašaš psovke. Če si pošten, se boš vendar raje zameril hudobnim propalekam kakor Bogu? Ali boš kakor Juda Iskarijot prodal svojo vero samo za to, da te bodo verski sovražniki šteli za svojega prijatelja? No, s čednimi ljudmi se ti bratis! — Res je, da hudobni, brezverni ljudje so bogati na psovkah, toda to ni nikako znamenje izobrazbe in napredka, če imajo ti ljudje neizpirljiv zaklad psov. Psovati, zmerjati, primke dajati zna vsak kravji pastir in za to mu ni treba nikakih sol. Hudoben človek lahko zasmehuje in psuje očeta ali mater, bolnika ali starca, siromaka ali bogatina, kaplana ali župnika ali škofa ali papeža. Tudi jaz lahko zaničujem ali zasmehujem brezverce ali socialiste ali svobodomiselnice, če le hočem. Kakor brezverci zaničujejo celo ime cerkvenega lista "Ave Maria", tako tudi lahko jaz njihov list imenujem zaničljivo: Glas Grdobe, ali: Glas Gnjusobe. Če pa ti misliš, da je tisti bolj imeniten, kdor bolj meče blato okrog sebe, evo ti! Tudi jaz znam to: ničvredna socialistična, ošiva banda; telegentne napredne šeme; svobodomiselní cepe; slape, bedaki, magari, lopovi, čenče, cigani, osli pa kvadrat, zarunkanci, šleve, pajaci, tolpa, druhal... skozi telefon slišijo, kakor trava raste, možgani se jim kisaajo, imajo slamo v glavi... Takih nečednih izrazov ima naš slovenski jezik na razpolago jako veliko; toda časnikar, ki bi se takih izrazov v listu posluževal, ne spada drugam kot v hlev. Zato se pa pameten človek na take psovke ne ozira. Tudi psovka "farski pod—" prihaja iz ust človeka, ki ne spada drugam kot v hlev.

Nekaj drugega je pa, s čemur se verski nasprotniki radi bahajo, in to je, da so brezverci več storili za napredek narodov na polju vede, umetnosti itd. kakor katoličani, in za to se ti brezverci sami sebe imenujejo: napredne; katoličanom pa so dali ime: nazadnjaki, mračnjaki, ker so po njihovem mnenju ti za napredek narodov malo ali sploh nič storili. Ta trditve je velikanska laž. Kdor pozna zgodovino narodov, ta bo vedel, da največji in najbolj slavni možje med narodi so bili možje, ki so imeli živo versko prepričanje. Kaj je storila katoliška cerkev po svojih papežih, škofih, duhovnikih in svetnih možeh za vedo in umetnost, o tem so napisane velike, debele knjige. Za naš namen naj navedemo tukaj samo nekaj prav malega.

Ameriko je odkril pobožni katoličan Kristof Kolumb s pomočjo kompasa, ki ga je znašel katoliški duhovnik. Ko je Kristof Kolumb po dolgi vožnji na morju stopil na suha tla, je zasadil križ v zemljo, in je pokleknil in molil in dal otoku ime: San Salvador (Sveti Odršenik).

Slovonom sta prinesla luč svete vere in pismeni jezik duhovnika sveta brata Ciril in Metod. Za splošno izobrazbo slovenskega naroda je največ storila Družba sv. Mohorja, književno podjetje katoliških duhovnikov in katoliških mož.

Največji slovenski slovar (besednjak) je bil izdan na stroške škofa Antona Alojzija Wolfa.

Največji slovenski jezikoslovec je franciskan Pater Stanislav Skraheč, čislal in občudovan vsled svoje učenosti od vseh slovenskih in slovanskih jezikoslovcov.

Prvi slovenski pesnik je bil duhovnik: Valentin Vodnik.

Najbolj slaven in najbolj plovovit skladatelj slovenski je franciskan Pater Hugolin Sattner. Kadar pojše pesem: Pogled v nedolžno oko, ti morda niti na misel ne pride, da je to pesem zložil duhovnik Simon Gregorčič, uglasbil pa jo je Pater Hugolin.

Med pesniki slovijo duhovniki: Simon Gregorčič, Anton Medved, Dr. Alojzij Merhar; med pisatelji duhovnika Fr. Finžgar in Fr. Meško.

Kje se je lepo petje in slikarska umetnost bolj gojila in razvijala kakor v naših cerkvah?

Prvi slovenski časopis v Ameriki: "Amerikanski Slovenec" se je ustanovil pod pokroviteljstvom duhovnika Monsign. Jos. Buha.

Prvo slovensko K. S. K. J. so ustanovili katoliški možje s pomočjo in sodelovanjem duhovnikov.

Slovenske šole v Ameriki so ustanovili narodno-zavedni slovenski duhovniki.

Zgodovino slovenskega naroda — najboljšo delo o tem predmetu — je spisal duhovnik Dr. Jos. Gruden.

V teh par vrstah je natresenih samo par drobtin s kulturne mize, katero so s svojimi deli bogato obložili zaslužni katoliški možje in duhovniki.

Z gotovostjo lahko trdimo, da slovenski narod, ki je drugi najbolj kulturni slovanski narod, se ima za to lepo ime zahvaliti največ slovenski katoliški duhovščini, ki je sama delovala za vsestranski napredek naroda in ki je vzgojila in izučila na svoje stroške najbolj nadarjene naše možepirvake.

S tem je na kratko povedano, da človek veren, je ob enem lahko tudi napreden. Molitev in katoliško življenje ali vera sploh ne ovira nobenega učenjaka ali umetnika, da bi ne mogel pokazati svojih talentov, ali da bi ne mogel s svojimi deli ovekoveti svojega imena.

Največji učenjaki so navadno bili globoko pobožni možje.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 37. pešpolka.

Mrtvi: Inf. Bračič Andrej, 13. s., Sp. Leskovec, 1892 (6.7.1915); inf. Brezovar Josip, 1. s., St. Pavel, 1884 (16.2.1916); inf. Čater Franc, 12. s., St. Jurij, 1885 (9.2.1916); inf. Čepin Jurij, 1. s., Sv. Hema, 1893 (11.2.1916); inf. Čirič Ivan, 1. s., Ptuj, 1892 (16.2.1916); inf. Cizelj Ivan, 1. s., Brežice, 1881 (12.2.1916); inf. Diritti Anton, 7. s., Rovini, 1887 (3.2.1916); inf. Dobrina Josip, 16. s., St. Peter, 1895 (16.—21.10.1915); inf. Gajser Franc, 16. s., Nadole 1888 (7.—14.10.1915); inf. Golčnik Jakob, 14. s., Slovenj gradec, 1881 (16. do 21.10.1915); poddesetnik Gotnik Ivan, 16. s., Celje (23.10.—1.11.1915); inf. Habjanič Peter, 2. s., Vel. Nedelja (13.2.

Praznovanje petletnice slovenske fare v Sheboygan, Wis.

"Oj srečna naselbina taka, kjer mir in sloga sta doma!" — tako sem vzkliknil ko sem se dne 7. maja t. l. prvič mudil v prijazni slovenski naselbini Sheboygan, Wis. Ker mi je nemogoče, podati na tem mestu obširno zgodovino te naselbine, naj služijo sledeče vrstice kot površen opis iste.

Mesto Sheboygan, Wis. se prostira proti severu okoli 140 milj oddaljeno od Chicaga in leži ob romantičnem Michiganem jezeru; prebivalcev šteje nekaj nad 30.000. Lega tega mesta je krasna in menda v tem ni Sheboyganu para v celem Wisconsinu. Mesto naredi vtis, ker vlada v njem taka snaga. Vse ulice so široke kot drevoredi in zelo čiste; pa ta lična domovja, sveži zrak in krasno podnebje!

Mesto Sheboygan je menda največje tovarniško mesto za stole v Zedinjenih državah, ker je ondi številno stolarn; poleg tega se izdeluje v tem mestu tudi dosti usnja.

Nekaj Slovencev se je v Sheboygan naselilo že pred kakimi 25 leti, sedaj pa šteje ta naselbina okoli 350 slovenskih in hrvaških družin. Slovenci in Hrvatje živijo tu tako složno, kakor pravi bratje; imajo več podp. društev, pevsko društvo, dramatično društvo in tamburaško društvo. Ker so naši rojaki povsod podjetni, je najti

Na tej seji se je tudi sklenilo, da se ima vršiti letos na praznik Kinčanja grobov, 30. maja ob 8ih sv. maša zadušnica za vse padle slovenske in hrvaške vojaške v stari domovini. Tega opravila se bodo korporativno udeležila vsa domača društva. Po sv. maši je skupno korakanje na pokopališče, kjer se bodo opravile običajne molitve za pokojnike, zapelo se bo tem povodom ondi tudi nekaj žalostink.

Za ranjene vojaške in sirote v stare domovini se je konečno na tej seji tudi zavzel cerkveni odbor. Sklenilo se je, da naj v ta namen vsako društvo določi 3 moše in ti naj s cerkvenim odborom započnejo to pomožno akcijo, kar je vse hvale in posnemanja vredno. Želeti bi bilo, da bi se za to plemenito idejo zavzele še ostale naše slovenske naselbine širom Amerike!

Kakor že zadnjič omenjeno, so bili na to cerkveno slovesnost povabljeni glavni predstojniki K. S. K. J. sob. Paul Schneller, gl. tajnik sobr. Jos. Zalar in urednik našega lista, ki si se prijaznemu povabilu ni odzvali. Cerkev sv. Cirila in Metoda je bila dne 7. maja, na praznik 5. letnice lepo okinčana in okrašena s slovenskimi, hrvaškimi in ameriškimi zastavami. Slovesne službe božje ob 10. uri so se korporativno z zastavami udeležila sledeča domača društva: Društvo "Ilirija", društvo sv. Janeza Krstn. J. S. K. J. Društvo Bratje, "Zaveze Sloga", Društvo sv. Ivana Nepom. Društvo

Mieka iz Ljubljane" ne bo zamogla uprizoriti vsled gotovih zaprek, bo se pa uprizorila zato županova Mieka iz Sheboygana, katero se prevzeli ministrantje, ali domači slovenski dečki v izvršitev. Vspored tega slavnostnega večera je bil sledeči:

1) "Kukavica", pesem meš. zbor; 2) "Siromak", deklamiral Josip Križaj; 3) "V boj!" moški zbor; 4) "Na materinem grobu" (Stritar) deklamiral gđe. Annie Turk; 5) Nastop kvarteta slovenskih dečkov v primernih uniformah (Tony Stiglic, Math. June, Lud. Sebanc in Louis Udovič), Tony Stiglic vodja, ki so v lepi slovesni pozdravili občinstvo in navzoče goste in kot novi kandidatje K. S. K. J. klicali z odra: "Živela najstarejša in najmočnejša slovenska podp. organizacija K. S. K. J. Živeli njeni člani in glavni uradniki! — Temu je sledila igra "Županova Mieka"; seveda ne v celem obsegu. Imeli smo pač čast videti nje mlade pogumne igralce v starosti od 7—14 let. Režiser, Tony Stiglic je kar na odru klicel: "Živijo! Županova Mieka se ženi", nakar je pozivljaj posamezne igralce da nastopijo.

Kratka predelana uprizoritev "Županove Mieke iz Sheboygana" je naredila ta večer največ zabave in smeha. Nastopili so sledeči dečki v sledečih vlogah: Jaka Kremer, župan M. June; Mieka, njegova hči, Frank Kaker; Anže Potokar, žena, D. Udovič; Podgorška, mlada vdova, Frank Adlešič, Blažek pisar, Frank June v osebi Charlie Chaplina. Nismo imeli še dosedaj prilike videti na odru humorista Charlie Chaplina, ki bi ga predstavljal kak Slovenec. V Sheboyganu ga imajo, pa še zelo originalnega. Uboga Mieka je morala pa konečno le samo ostati, čeravno je imela toliko "fejst" ženinov. Da so ti tečki tako lepo in izbornorešili svojo nalogo v govoru, gre zahvala domačemu g. župniku, ker jih je lansko leto v počitnicah podučeval tudi v slovenščini.

Točka 7) je bila krasna pesem "Bledi mesec" v meš. zboru; 8) Deklamacija "Velikonočna" (S. Gregorčič) deklamiral Karol Breznar; 9) Stritarjeva enodejanska: "Blaga duša". Nastopili so: Anton Košir g. Karol Breznar; Katarina njegova žena, g. Nežika Starič—Malka njuna hči, gđe. Annie Turk; Mirko Ledenik, g. Jos. Križaj. Vsa čast igralcem in igralkam, ker so svoje naloge izbornorešili, dasiravno je bila doba, za vaje tako kratka. Tej točki je sledila pesem "Jaz sem Slovan" v moškem zboru, št. 11) deklamacija "Železna cesta" zložil Fr. Prešeren (strie matere Rev. Jak Černet.) Deklamiral sta jo dokaj lepo Jos. Križaj in g. Nežika Starič-Skrube. In konečna točka: "Pod oknom" (Luna sije) moški zbor. Pevske točke je proizvajalo nad vse fino domače pevsko društvo "Danica" pod vodstvom rojaka Ivan Kovačiča.

Za godbo so ta večer skrbeli hrvaški tamburaši pod vodstvom g. Steve Mikulina. Videlo se čulo se je, da so Hrvatje pravi mojstri na tamburicah, ker so bile razne skladbe proizvajane povsem dovršeno in mojstrsko. Vsa čast bratom Hrvatom, da tako složno delujejo z našimi Slovenci v tej naselbini, kar se žal drugod tako ne opaža.

Med programom so bili vsi trije povabljeni gostje (gl. Jed. uradniki) pozvani na oder, katerim so izročile 3 belo oblečene male deklice, hčerke tajnice društva "Kralj. Majnika" in 2 hčerke blagajničarke tega društva lepe sveže šopke v spomin na njih prvi obisk v Sheboyganu. Tem povodom je držal primeren govor gl. predsednik sobr. Paul Schneller, gl. tajnik sobr. Jos. Zalar in urednik "Glasila K. S. K. Jednote". Konečni slavnostni govor ta večer je držal Rev. John Plevnik iz Joliet; hvalel je osobito složnost med Slovenci in Hrvati v Sheboyganu in pa miloubrano tamburiranje bratov Hrvatov.

Cela prireditve je ta večer izpadla v splošno zadovoljnost občinstva in povabljenih gostov in bode gotovo vsak Slovenec ohranil še dolgo časa v prijetnem spominu praznovanje 5. letnice slovenske fare v tej naselbini.

Vsa čast zavednim tamošnjim faranom in društvom ker živijo tako složno skupaj, osobito pa ustanovitelju in očetu te fare, Rev. Jak. Černetu, ki vedno tako neumorno deluje v Vinogradu Gospodov ter v blagor, proevit in napredku svoje fare!

Iz Tolmina, ali temeljni kamen nove cerkve v Javorci pri Tolminu.

(Izvirno poročilo "Slovenec".)

Italijani nam cerkve podirajo, naši vojaki nam pa nove zidajo. Tako se je dne 4. aprila postavil temeljni kamen cerkvi, ki se zida v J. v spomin onih, ki so padli na Mrzlem in Vodlem Vrhu kakor tudi onih, ki so padli na Slemenu.

Bilo je krasno jutro. Vreme je bilo prav ugodno. V dolini Tolminke je odmevala godba, ki je pozdravljala prihajajoče goste. Teh je bilo mnogo. Bilo je okoli 100 častnikov, med njimi trije generali. Zadnji je prijahal ekscelence, korni poveljnik s svojim spremstvom, kateremu sem se tudi jaz pridružil s konjem, katerega so mi vojaki blagohotno posodili.

Potem ko je korni poveljnik pregledal častno kompanijo, se je začela sveta maša na prostem. Moltil nas je neki zrakoplov, ki je prišel pogledat, kaj se tam godi.

Pomirjeni smo bili vsi, ko smo zapazili, da ni sovražnih, ampak naš. Po sveti maši je brigadir razlagal vsem navzočim oficirjem in moštvu, zakaj se cerkev zida. Dolgo so premišljevali, kak spomenik bi bili postavili padlim za domovino, na koncu so prišli k sklepu, da glede na dejstvo, da se nimamo zahvaljevati le naši hrabri armadi, ampak v prvi vrsti Bogu, ki nam je pomagal zadržati sovražnika, je najboljši zidati cerkev Bogu v čast, padlim v spomin.

Zbrali smo prostor tukaj v J., je rekel, "ker od tukaj se vidi na vse one postojanke, pri katerih so branile padli, in zato, da bo vsak bojevnik, ki bo šel se v one postojanke, lahko od daleč zagledal cerkev Bogu in se Bogu priporočil pred bojem, oni pa, ki se bo zdrav vrnil iz boja, se bo pri pogledu na cerkev zahvaljeval Bogu za ohranjenost življenja in zmago."

Potem je korni poveljnik sam rad prevzel nalogo položiti temeljni kamen.

Posluževal se je kladbe, ki je napravljena iz vojaške puške. V jamico je položil pergament, dokument, ki v latinskem jeziku pove vzrok zidanja cerkve.

K tej cerkvi bodo mnogi romali po vojski, posebno tisti, ki bodo hoteli znati, kje so padli dragi prijatelji ali sorodniki.

Tisti in prejšnji večer so spet obstreljevali Tolmin ponoči. Zadata je bila slučajno, to je nehotno, vila + barona Winkler in kapelica. V kapelici se je razpočil šrapnel. Najsvetejšemu, tabernaklju, poškodbi Matere božje in oltarju se ni nič zgodilo. Drobcev je pa bilo okoli 200.

Ranjena je bila ob tej priliki

Marija Leban št. 32 (Valjavka) na glavo in nogo.

Smrtna kosa je obiskala Dolencjevo hišo v Žabčah št. 7; pobrala mu je zadnjo hčerko in potem še vrlo gospodinjio Marijo Leban.

Po posredovanju župnega urada in blagohotnosti kornega poveljnika bodo tukajšnji prebivalci dobili živila od tukajšnje vojaščine. Za enkrat pride 200 q bele moke, 20 centov sladkorja, 20.000 kavnih konzerv, soli itd. To le izjemoma, ker so ti ljudje od drugega sveta odrezani.

Tolmin, aprila 1916.

Besarabija.

Ves čas sedanje vojske se večkrat govori o Besarabiji. Največkrat vsekako na Rumunskem, zakaj Rumuni si prisvajajo veliko pravice na rečeno deželo. V Besarabiji živi mnogo Rumunov, in je ta dežela svoje dni tvorila del Moldavije. Dandanes je Besarabija ruska pokrajina. Rusija jo je dobila šele l. 1812. V 7. stoletju pred Kr. je bila ta dežela obljubljena S. Seiti. To dokazujejo in pričajo premnogi grobovi ob Prutovi delti. Besarabija je bila znana že Fenicianom, ki so v njej ustanovili v 6. stol. pred Kr. naselbino Olfumzo na mestu, kjer stoji sedanje mesto Akerman. V tisti dobi so Grki iz Besarabije že izvažali žito in les. Že v 4. stol. pred Kr. so bili tukaj Dačani, ki jih je l. 106. podjarmil rimski cesar Trajan. Njih zemlja je postala rimska pokrajina Dacia. Dandanašnji Rumuni so potomci Dačanov in Rimljanov. V 3. stol. po Kr. je postala Besarabija široka cesta za veliko preseljevanje narodov. Preko nje so se selili Goti, Huni, Bolgari in Slovani. Slovanska plemena so podjarmili kijevski knezi. Besarabijo so spravili pozneje pod svojo oblast Tartari. V 13. stol. po Kr. je Besarabija z današnjo Rumunijo tvorila skupno kneževino, in je po nekem knezu prešla današnji svoj naziv — Besarabija. V 14. stol. se je spojila z Moldavijo v eno deželo, ali kmalu je spet prišla pod turški jarem. L. 1812. je bila priklonjena k Rusiji po dogovoru med Rusijo in Turčijo. L. 1856. je bila po pariškem miru prideljena Moldaviji, a že l. 1873. po berlinskem kongresu spet spojena z Rusijo. Besarabija meri 455.230 kvadr. km z 2.441.200 prebivalci, od katerih živi 357.800 ljudi po mestih. Rumunov je 48 odstotkov, Rusov pa le 12 odstotkov vsega prebivalstva. Ohdelane zemlje je 3.834.824 desetina (1 desetina—101 hektarja), od teh jih je 43 odstotkov v rokah veleposestnikov, 48.6 odst. v posesti kmetov, a 8.4 odst. je državna lastnina.

DENARJE V STARO DOMOVINO

Vam pošlje najsigurneje, najhitreje in najtočneje naša stara in zanesljiva domača trdka, in sicer po najnižji dnevni ceni.

Mi imamo najsigurnejšo in najboljšo zvezo. Denar izplača e. k. pošta potom e. k. poštne hranilnice na Dunaju ali Prve Hrvatske Štedionice u Zagrebu brez odbitka.

Mi garantiramo vsako pošiljatev, da denar ne bo izgubljen. Ko smo pričani, da ni bil izplačan, denar vrnemo.

Ne jamčimo pa cen, ki se nepričakovano višajo ali nižajo, zato bomo poslali prejeti denar po ceni onega dne, ko denar prejmemo — včasih manj ali več kron, kakor bodo razmere zahvale, kolikor bo prav, da ne bo izgube na eno ne drugo stran.

Denar nam pošljite po bančnem "Draftu", ki ga dobite v vsaki banki skoro popolnoma zastonj, poštne ali ekspres Money Order-om ali pa v priporočenem pismu kar gotov papirnat denar.

Danes pošljemo v staro domovino:	
Kronen	Kronen
5 za ... \$.75	200 za ... \$ 27.90
10 " " " 1.49	300 " " 41.85
15 " " " 2.18	400 " " 55.80
20 " " " 2.88	500 " " 69.75
25 " " " 3.58	600 " " 83.70
30 " " " 4.28	700 " " 97.65
35 " " " 4.97	800 " " 111.60
40 " " " 5.67	900 " " 125.55
45 " " " 6.37	1.000 " " 139.50
50 " " " 7.07	2.000 " " 278.90
60 " " " 8.47	3.000 " " 418.50
70 " " " 9.87	5.000 " " 697.50
80 " " " 11.26	6.000 " " 837.00
90 " " " 12.65	8.000 " " 1.116.00
100 " " " 13.95	10.000 " " 1.395.00

AMERIKANSKI SLOVENEČ

bančni oddelek

1006 N. Chicago St., JOLIET, ILL.

TEL.: CANAL 627.

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA MLEKARNA

F. GRILL'S DAIRY
1816 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Pozor gospodine! Ako rabite pri gospodinjstvu sveže mleko, dobro sladko, ali kislo smetano, (Cream) ali okusno, doma narejeno maslo, (Butter) oglasite v moji mlekarni.

Jaz prodajem mleko, ki je pasteurizirano; dobivam ga naravnost od fermerjev. Mleko je preje natančno preskušeno in pregledano od Mestnega zdravstvenega urada (Health Department) predno gre iz mlekarne; torej garantiram ali jamčim, da je naravno. Mleko take vrste je posebno priporočati otrokom rejcem.

Mleko razvažam po hišah točno vsak dan o pravem času.

Za obična naročila se tople priporočam.

FRANK GRILL,
slovensko-hrvatski mleka

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., ALLEGHENY, PA.

Ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1916:
Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
I. tajnik: Frank Trempush, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Nikolaj Prokšelj, 572 Butler St., Etna, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Syber, 825 Lockal St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Člani so sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje \$5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.

Slovenci in Hrvati, kateri se niste pri nobenem društvu, spadatače h K. S. K. J. se ujudno vobijo pod zastavo zgoraj obenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri II. tajniku Josip Kajin, 5104 Butler St., Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolni in ravno tako zopet do ozdravi.

Stavbinsko in posojilno društvo

"SLOVENSKI DOM"
Chicago, Ill.

Domače podjetje. Ustanovljeno in inkorporirano po zakonih države Illinois.

Sprejema hranilne uloge in posojuje denar na posresta in na delnice tega društva. Delnice se plačujejo po 25c na teden in vrednost vsake delnice naraste v teku 6 let in 4 mesecev na \$100.00 (sto) dolarjev.

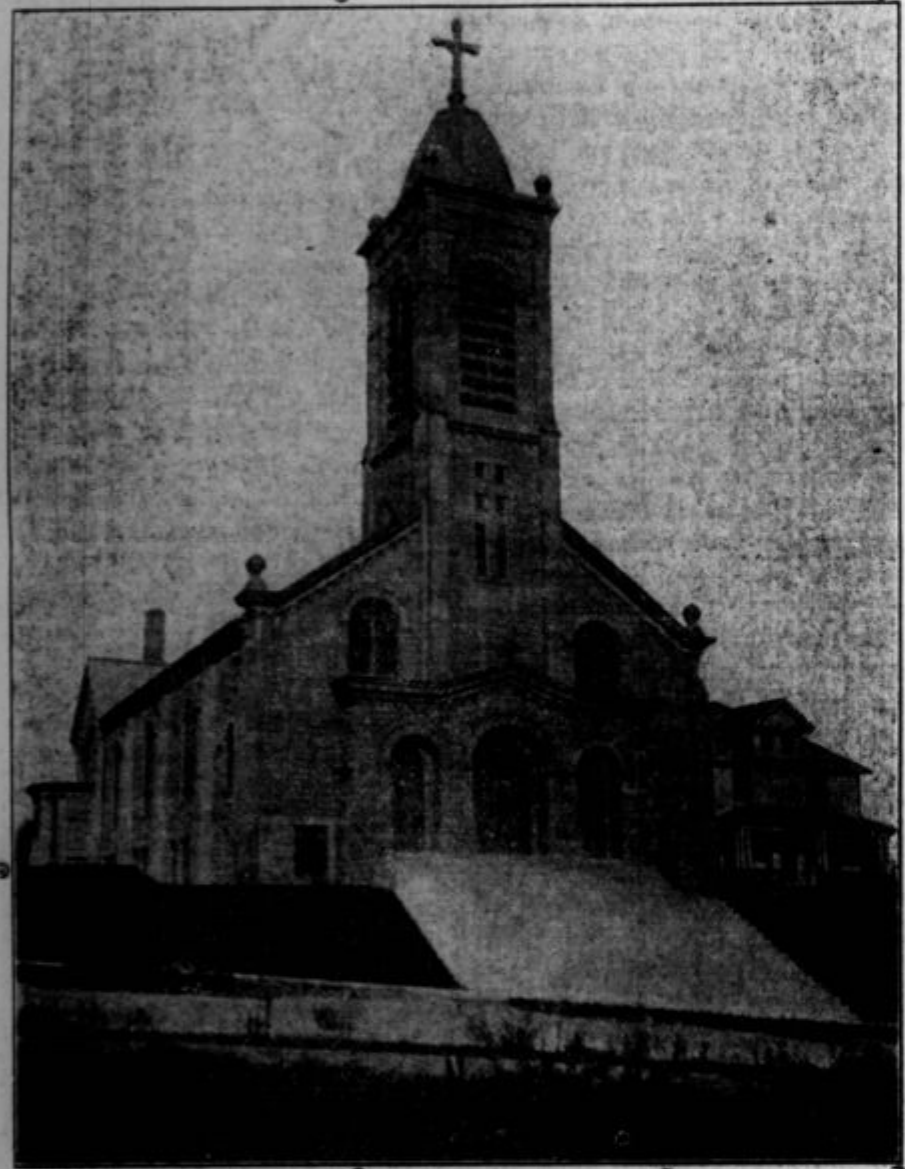
Rojaki! Poslužite se tega izbornega načina pri hranjevanju!

Rojaki izven Chicaga! — Pišite za pojasnila!

Louis Duller, predsednik.

Jos. Steblay, tajnik,
1840 W. 23. St.

Frank Banich, blagajnik.

Slovenska cerkev sv. Cirila in Metoda v Sheboygan, Wis.

tudi v Sheboyganu več trgovin, gostiln in drugih podjetij v slovenskih rokah; nad 120 Slovencev in Hrvatov ima ondi svoja lastna lična domovja.

Leta nazaj je vladala v Sheboyganu med takratnimi Slovenci nekaka napetost, mrznja in nesloga, ker je bilo med njimi baže preveč nepravil narodnih voditeljev? Pravo življenje, zastopnost in sloga se je pričela v tej naselbini šele leta 1910 ko se je sprožilo misel za ustanovitev slovenske fare sv. Cirila in Metoda in gradbe nove cerkve. Ta župnija se je pričela v marecu 1910, prva sv. maša v novi cerkvi se je brala dne 9. aprila 1911; cerkev je bila posvečena dne 26. nov. 1911 po škofu Koudelki.

In danes se vidijo očitno sadovi prenovljene slovenske sheboyganske naselbine kakor smo že omenili. Kako ponosno se dviga krasna domača cerkevica na onem hribočku! Res, lepšega prostora za cerkev se ni moglo izbrati. Cerkev je zgrajena iz cementnega, kamenu podobnega materiala; kaj lična in okusna je njena notranjščina in pa v pritličju prostrana cerkvena dvorana; tudi župnišče je lično in lepo. Skupno vrednost cerkvene premoženja te fare se ceni na \$40.000; dolga je pa menda samo še za polovico. Na zadnji cerkveni seji dne 7. t. m. se je določilo, da naj se ugoti raznim slovenskim društvom iz Sheboygana s tem, da se omisli še lastno slovensko pokopališče. Podarili ga bodo cerkvi domači g. župnik Rev. Jak Černe, rojak M. Skok in A. Suša. Sedaj ima župnik nalogo poiskati primern prostor v to svrhu.

tvo sv. Treh Kraljev in Društvo sv. Ciril in Met. št. 144. K. S. K. J. Sv. mašo je daroval domači g. župnik in duh. vodja K. S. K. J. Rev. Jakob Černe, ob asistenci jolietškega slov. župnika Rev. John Plevnika in Rev. J. Rainela.

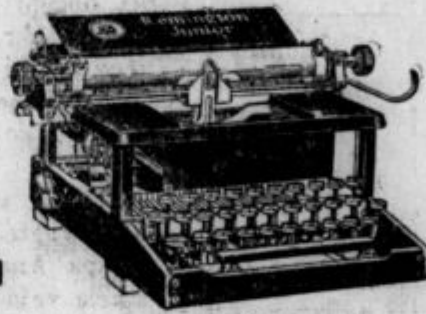
Nad vse ganljiva in lepa je bila slavnostna pridiga Rev. J. Plevnika, ki je nam razložil pomen in korist hramov božjih, ko je povdarjal, da je cerkev mnogim v korist in izveličanje, nekaterim pa tudi v pogubo, ker se je nočejo okleniti. Naravno, da je bila pri tej službi božji cerkev natlačeno polna vernikov.

Domači cerkveni peveci so v mešanem, tako tudi v moškem zboru pod vodstvom neumornega organista in pevovodje Ivan Kovačiča ta dan častno nastopili. Zbor se sme ponašati s takimi pevkami in pevci.

Popoldne ob 2. uri so se udeležili glavni uradniki K. S. K. J. meščne seje društva sv. Cirila in Metoda št. 144 K. S. K. J. da pozdravijo svoje sobrate. Tem povodom je držal gl. predsednik, gl. tajnik in urednik "Glasila K. S. K. Jednote" navzočim primeren nagovor o pomenu bratskih organizacij, delovanja K. S. K. J. o novem otroškem oddelku in ljubezni do naše nove domovine. Govorniki so želi buren aplavz.

Zvečer o pol 8 uri se je pa vršila veselica v cerkveni dvorani povodom 5. letnice obstanka fare in v počast povabljenim gostom.

Rev. Jak. Černe je najprvo pozdravil vse navzoče občinstvo, tako tudi gl. urednike K.S.K.J. Naznanil je, da se igra "Županova

PRODAJA SE NA VAM PRIKLADNO LAHKA ODPLAČILA.

To je

REMINGTON
JUNIOR

Naš najnovejši izdelek, to je najnovejši pisalni stroj, ali stroj katerega ste že dolgo pričakovali. Ta "Junior" pisalni stroj je manjši in lažji kakor stalni "Remington" stroj, — ker tehtja samo 17 funtov. Je bolj enostaven, tako da se lahko vsakdo nauči pisati na njem brez vsake posebne šole in muje. Narejen je ravno tako, kakor vsak drugi "Remington" stroj glede tipk, črk in pisave, samo da je cenejši, lahko se ga primerja stroju, kateri stane sto dolarjev. Prodaja se po \$50.00. Ta stroj je eden izmed prvih te vrste, kateri se prodajajo po tako nizki ceni. Te stroje prodajamo ali za gotov denar, ali pa na lahka odplačila in sicer \$5.00 takoj, ostalo svoto pa po \$5.00 na mesečne obroke.

Mi od Vas ne zahtevamo da kupite ta "Remington Junior" stroj poprej, dokler se ne prepričate o resničnosti naše trditve. Mi ga pošljemo na vsak naslov po "parcel" pošti, od vseh naših "Remington" zalog, (prodajaln) v okrožju I. in II. zone, za deset dni za poskušnjo in pregled.

Če ne boste zadovoljni s tem strojem, potem nam ga lahko nazaj pošljete, v teku desetih dni brez kakšne odgovornosti za vas. Tukaj imate prvo lepo prilžnost si nabaviti pisalni stroj, katerega ste mogoče pričakovali že dlje časa. Izrežite ta kupon in ga nam pošljite z vašim podpisom in naslovom.

**Ravno pravi
pisalni stroj
za Vas**

Mail The Coupon Today

Remington Typewriter Company,
(Incorporated)

327 Broadway, New York, N. Y.

Send me a Remington Junior Typewriter, price \$50, on free examination. It is understood that I may return the machine, if I choose, within ten days. If I decide to purchase it, I agree to pay for it in 10 monthly payments of \$5 each.

Novice iz stare domovine.

KRANJSKO.

Umrli so v Ljubljani: Dne 13. aprila: Adolf Pavlica in Mihael Ogronnik, pešca, v rezervni vojaški bolnišnici v Marjanišču. — Marija Balog, vdova železniškega čuvaja, 73 let. — Dne 14. aprila: Aleksander Heger, hotelier v Švici, 55 let. Pod turnom 4. — Zlatka Podpac, hči trgovskega sotrudnika, 9 mesecev, Strelška ulica 15. — Ivana Pavliček, žena vpokojenega železniškega revizorja, 69 let. Cesta na južno železnico 42. — Marija Zor, žena vpokojenega železniškega sprevodnika, 45 let, Krakovski nasip 10. — V deželni bolnišnici: Dne 11. aprila: Ivan Kisiček, gojenec Mahrove trgovske šole iz Varaždina, 17 let. — Olga Kuehrer, rejnika, 1. dan. — Dne 12. aprila: Marija Grebene, vdova davčnega upravitelja, 62 let.

Umrja je v Trzinu dne 8. aprila gđna. Jaenette Pollak, sestra t. inženirja Vilkota Pollak. Pokopana je bila 10. aprila na trziškem pokopališču. Naj počiva v miru!

Umrja je v Ljubljani gospa Marija Grebene, roj. Kos, vdova c. kr. davčnega nadupravitelja.

Nagla smrt. Ko je šel dne 11. aprila okoli 3. ure popoldne po Cesti na južno železnico 80letni železniški čuvaj Pavel Zalar, se je nenadoma zgrudil in ovesnetil. Starčka so takoj prepeljali z avtomobilom Rdečega križa v bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl.

Umrj je gospod Aleksander Hoeger, restavratr v Tivoliju in prej najemnik hotela Ilirije, vrl črh, čigar hčerka je poročena z bančnim ravnateljem g. Balzerjem. — Umrj je bivši trgovec g. Karel Weber, miren in prijazen mož, ki je užival splošne simpatije. Imel je pred leti špecerijsko trgovino v nekdanji Špitalski ulici pod tvrdo Schusnigg & Weber.

Umrja je na Krakovskem nasipu št. 10 gospa Marija Zor rojena Nagu v starosti 45 let.

Smrtna nesreča v tovarni za lep. Dne 12. aprila pop. okoli 4. ure je 53letni delavec Mihael Purkart, rodom iz Slap pri Devici Mariji v Polju v tovarni za lep zmetaval z voza vrčce. Pri delu mu je spodrsnilo in je padel z voza na opekini tlak, kjer se je na glavi tako pobil, da je na mestu mrtev obležal. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Slovenski junak. Poročali smo že kratko, da je na južnoahodnem bojišču padel četovodja g. Francišek Novak, posestnik v Taenu. Zapustil je ženo s sedmimi malimi otroci, ki močno žalujejo po rajnemu očetu ker jih je vzgojeval vzorno. Pokojni Francelj je bil odlični mož v celi župniji. Vse ga je visoko čislalo ker je bil mož povsod na pravem mestu. Krepko je pomagal orati njivo na socialnem polju. Zato je bil član-obornik izbora družstva Orlov, Slov. Straže, domače Hranilnice, občinski odbornik. Pa tudi povsod je pridno in neumorno sodeloval. Odločen v nastopu kot kremenit značaj. Vselej pa pravičen prijatelj in nasprotniku. "Taki bi morali biti vsi." Tako ga je opisal mož, ko je čul vest, da je Francelj prelihl srčno kri za iskreno-ljubljeno domovino. Čul je zvesto udan Bogu in cesarju na slovenski straži, kjer so ga ljubili predstojniki in podložniki. Zakaj bil je res vzoren katoličan, iskreno pobožen in pripravljen na junaško smrt. — Spavaj v miru dragi Francelj in čuj nad domovino in svojo ljubljeno družino, kateri izrekamo naše odkrito sožalje!

Padla na bojnem polju. Na besarabskih poljanah je padel F. Kalin, na južno-tirolskem bojišču pa Stibilj, oba doma s Plač, občina Sv. Križ na Vipavskem.

Smrtna nesreča poddesetnika Kristijana Gomiščka v Ljubljani. Poddesetnik Kristijan Gomišček, dodeljen rezervni bolnici št. 4, filijalka na Viču, pristojen v Podgoro pri Gorici, rojen 1883. leta, po poklicu zobni tehnik je došel z dopusta iz Vitovlj. Dne 15. aprila ob 6. uri 41 minut zjutraj je izstopil iz vlaka, ki je na progi v Tivoli obstal, misleč, da si okrajsa pot. Kot izstopi, pripelje brzovlak po drugem tiru iz Ljubljane in mu odtrga obe nogi in eno roko. Prepeljali so ga

v bolnico, kjer je po groznih mukah izdihnil. Zapušča ženo z nepreskrbljenimi otroci.

Strela. Dne 14. aprila zjutraj je udarila strela v Dolenji vasi pri Cerkljici v skedenj Janeza Brinoveca (vulgo Brinarja). Pogorela sta tudi skedenja njegovih sosedov Štefana Mele (Razdreha) in kovača Brenčiča, ki je pri vojakih. Pogorelo jim je skoraj vse gospodarsko orodje, seno itd. Škoda se ceni na 9000 K. Zavarovani so bili pa za veliko manjše svote.

Nevaren tat prijatelj. Nepoboljšljiv tat je leta 1861. v Domžalah rojeni hlapec Mihael Hribar, ki je bil že 14krat kaznovan, tudi že na več let težke ječe. Zagrešil je sedaj razne tatvine, nekatere prav na predren način. Sedaj so tega nevarnega človeka prijeli in izročili v zapore okrajnega sodišča v Kamniku.

Oljski pozdrav s soške fronte. Cvetno nedeljo so letos praznovali v Ljubljani v znamenju prelestnega pozdrava, ki so ga poslali junaki od soške fronte. Vagon oljkinih vejic je došel v Ljubljano in te vejice so se prodajale po vsem mestu in v predkrajih v soboto in na evetno nedeljo na korist hrabrim vojakom, ki tako sijajno branijo našo domovino. Vsakdo je pač rad vzel oljkino vejico, ki je zrasla tam, koder sedaj krvavo teče naša Soča. Sredi strahovitega grmenja topov so vojaki nabrali oljkinne vejice ter jih za velikonočni pozdrav poslali v domovino.

Instaliran je bil dne 13. aprila v ljubljanski stolnici na Codelijev kanonikat č. g. dr. Frane Kimovec, stolni kaplan in korni vikar v Ljubljani.

Kranjske zadeve. "Prager Tagbl." poroča 10. aprila iz Dunaja: Kakor se sliši v političnih krogih, bo kranjski deželni predsednik Božidar baron Schwarz v kratkem na lastno prošnjo odstopil. Na njegovo mesto pride sedanji podpredsednik tržaškega namestništva grof. Henrik Attems. Tudi deželni glavar kranjski dr. Šusteršič se bo odpovedal svojemu mestu. — Glede izpremembe v kranjskem deželnem predstvedstvu poroča tudi "Grazner Tagblatt," ki pa stavka o kranjskem deželnem glavarju nima. Ima tudi popolnoma prav.

Martin Zupet, Josip Štrukelj in njih sočranci pred ljubljanskim deželnim sodiščem. V ponedeljek, dne 17. aprila se je pričela pri ljubljanskem c. kr. deželnem kot izjemnem sodišču razprava proti Martinu Zupetu iz Zaboršta, Josipu Štruklju iz Brega, Josipu Štruklju ml. iz St. Ruperta, Antonu Godecu iz Grobelna, Francetu Slugovecu iz Predvorja, Janezu Zupetu iz Močvirja, Lorencu Strniša iz Podgrada, Gašperju Strniša iz Sv. Križa in Francišku Strniša iz Radgonce. Razprava se vrši vsled znanega umora 1 orožnika v Radečah na Dolenjskem.

Sosed umoril sosedu. Na Smečnem vrhu pri Črnomlju je 12. aprila zvečer z nožem smrtno zaobil invalid Jure Butala sosedu Jožeta Štrbene, tudi invalida, to pa iz samega dolgoletnega sovraštva. Oba sta bila v sedanji vojski na rokah hudo ranjena in superarbitrarirana. Morilec se je še isti večer sam naznanil sodnji. Prep. pa je še v neki gostilni v Črnomlju vse povedal in kazal krvavi nož.

IV. vojno pojilo. Koresp. urad poroča, da so priglasili podpis na IV. vojno posojilo: Hille & Dittrich (Schoenlinde) 1.200.000 kron, Jakob Philipp, izdajatelj "Oester. Illustr. Zeit." 1 milijon, s prejšnjimi podpisi skupaj 2 milijona; A. Gerngross, delniška družba, 1 milijon; Pečeška rafinerija za sladkor 1 milijon; bu-dimpeštanska delniška družba za mineralno olje 500.000 K; Štajerska montanska tvornica Franc Mayr-Melnhof v Ljubnu 500.000 K; E. Bloch & sinovi (Brno) 1 milijon; Franc Gabler (Dunaj) 500.000 K.

BOVŠKI BEGUNCI NA GO. RENJSKEM.

Kmalu bo leto dni, odkar smo morali naglo zapustiti domače ognjišče in bežati pred zavratnim sovražnikom — verolomnim Lahom. Ker se je moral ta beg zgoditi kar najhitreje — v par urah — in ker se nam je reklo, da naj si vzamemo s seboj le najpotreb-

nejšo obleko in živeža za tri dni, si je vsakdo vzel le nekaj malenkosti, a v hipni razburjenosti pobral v največ slučajih le manj vredne stvari, dočim je kaj boljšega popustil. Tolažili smo drug drugega, da se itak kmalu zopet vrnemo in prav zato nismo hoteli bežati predaleč. Pomikali smo se iz ene vasi v drugo, oddaljujoč se vedno bolj od domačega kraja. Konečno smo se ustavili pod Mangartom, v prijaznem trgu Bela peč kjer je obširna tovarna za veri-ge (Stahlwerke Weissentels) in je bilo torej upati na delo in zaslužek. Res je dobil marsikateri de- lo v tej tovarni, drugi so pomaga- li na polju, zopet drugi v gozdu pri lesu i. t. d. Toda kaj je ob tej neznojni draginji zaslužek uboge- ga dninarja, ki nima niti za pade- denj zemlje, na kateri bi si pride- lal vsaj nekoliko zelenjadi ali krompirja! Bela peč ima jako malo polja, tako da pridelek ne zadošča niti potrebam domačinov. Kljub temu so nam vrli Belopečani pomagali, kolikor so le mogli. Toda kaj boš dal, ko sam veš ni- maš? V tej hudi stiski pa nam je pomagal Bog po tukajšnjem preč. gosp. župniku Franc Zajcu. Ime- novani gospod je nam ubogim be- guncem ves čas našega bivanja v njegovi fari prav po očetovski naklonjen. Le sam Bog ve, kol- kokrat je skrivaj in na tihem po- magal zdaj enemu, zdaj drugemu, a to tako skromno, da ni vedela niti levica, kaj je storila desnica. Po posredovanju tega blagega go- spoda dobivamo tudi mi kuruzno moko gotovo množino, kakor do- mačini, kar je neprecenljiva do- brota, posebno tukaj v tem kraju, kjer že cele mesece ni videti kru- ha. Naš preblagi dobrotnik pa ni bil zadovoljen samo s tem, ampak deloval je dalje za nas. Ni se ustrašil ne truda, ne potov, ne stroškov, dokler nismo dobili tudi nekaj denarja, obleke in krompir- ja.

Štejemo si v sveto dolžnost, preč. g. župniku Fr. Zajcu izreči najtoplejšo zahvalo za vso njego- vo požrtvovalnost, za vso njegovo očetovsko skrb napram nam ubo- gim Bovškim beguncem. Bog mu stotero povrni! Prišli smo ob vse, zapustili smo dom in imetje, šli smo po svetu ne vedoč kam in s tem prinesli svojo žrtev na oltar domovine; a Bog nas je vodil in nam naklonil blaga sreča, ki imajo sočutje z nami in nam zkušajo o- militi žalostno sedanost. Pozabili teh naših dobrotnikov ne bomo, zlasti bomo v trajnem in hvalež- nem spominu ohranili predobrega č. g. župnika Franca Zajca, kate- remu kličemo v globoki udanosti in pristrčni hvaležnosti: "Sam večni Bog bodi Vaš obilni plačnik. Jožef Kranjanja iz Bovec št. 43.

ŠTAJERSKO.

Umrj je v Mariboru tanrkaj- šnji profesor veronauka I. Mar- košek.

Junaške smrti je padel na južnem bojišču Viktor pl. Poiger, praporščak, sin bivšega občepri- ljubljene slovenjgraškega okr. glavarja in namestniškega svetni- ka Ernesta pl. Poiger. Padel je pri zrakoplovnem napadu na ko- lodvor v Casarsu na Laškem.

Smrtni kosa. Umrja je v Gradeu soproga bivšega ravnate- lja celjske gimnazije gospa Ana Gubo. — V Celju sta umrla voja- ka Jurij Kostanjevec in Mihael Mlaker. — Umrja sta v Juben- burgu črnovojnika infanterista Jurij More, star 45 let in Janez Pevec, 18 let. — Umrj je v Kan- diji občeznani zidarski mojster Anton Fink, star 75 let. — Umrja je na Ptujski gori učiteljeva vdo- va Ivana Zadravec.

Samomor. Iz Celja poroča- jo: Dne 5. aprila se je obesil Gre- gor Blazinišek, posestnik v Vinah pri Novi cerkvi. Izvršil je samo- mor najbrž v duševni zmedenosti.

Smrtno se je ponesrečil v Celju 29letni delavec Ivan Zafran iz Liboj. Pripeljal se je z vlakom iz Petrovč ter je skočil z vago- na, predno se je vlak na celjski postaji popolnoma ustavil. Pri tem je padel tako nesrečno, da so mu kolesa odrezala obe nogi tik pod telesom. V brezupnem stanju so ga prepeljali v bolnišnico.

Povišana doklada na pivo na Štajerskem. Osrednja vlada je dovolila deželnemu odboru, da sme povišati deželno naklado na pivo v prvi polovici leta 1916 za štiri krone.

Drobne vesti s Štajerskega. Iz Ptuj. Zgorela je s slamo kri- ta hiša Marijo Svenske na Vič- vi. K sreči je bilo vreme mirno,

tako da sosedne hiše niso prišle v nevarnost. — Plaz je zasul na jugozapadni fronti desetnika, tr- govca Antona Zorčiča iz Kapel pri Brežicah. Zorčič je bil v go- rovju na patrolji. — V Mariboru se vrše odslej zopet sejmi za živo- no kakor po navadi. Klayne živi- ne ni dovoljeno izvažati, temveč le plemensko. — Umrj je v Spod- njih Poljčanah gostilničar in po- sestnik Anton Fijavž.

Iz Ribnice na Štajerskem: Dne 23. februarja je na domačem po- sestvu v kapelici sv. Jožefa obha- jal g. Josip Lenarčič na tihem svojo šestdesetletnico. — 8. mar- ca je nagle smrti umrl Lah inter- nirani delavec Peter Seramonein, baje vsled pijače. Ni bil zločin, kakor so poročali nekateri časopi- si.

Poročil se je v Limbušu pri Ma- riboru gosp. Srečko Robič, c. kr. oskrbovalni oficijal v rezervi in veleposestnik, sin pokojnega šta- jerskega deželnega odbornika Frana Robiča, z gospodično Pav- lo Rotter, hčerko c. kr. poštarja na Bistrici pri Mariboru.

PRIMORSKO.

Smrt frančiškana. V Gorici je dne 12. aprila umrl junaške smrti pater Francišek Ambroz, vikar frančiškanskega samostana na sv. Gori. O tem piše dopisnik ljubljanskemu "Slovenec" slede- če: Pokojni pater Francišek Am- broz je stanoval pri usmiljenih bratih v Gorici, opravljal službo angela tolažnika bolnikom in č. bratom, varoval svetišče na Sv. Gori, in pomagal ob nedeljah vlč. g. župniku v Grgarju. V pone- deljek, 10. aprila se je sprehajal po vrtu — dve granati sta mu le- teli čez glavo in pokvarili več sob v bolnišnici. — "Pojdite z vrta!" ga klicajo. — "Pa saj vidite, da je tam bolj nevarno kot tukaj," je dejal hladnokrvno. V terek je bil zopet na vrtu do pol enajstih dopoldne; prišel je v svojo sobo, nekaj trenutkov, že prižvižgala 10 em granata od Kalvarije skozi okno in vrata neke prazne sobe na hodnik pred vrata p. Franca, je tam eksplodirala, in prodrla v prtiličje. Kosec železa pa so pre- bili njegova vrata in ga ob mizi podrli na tla. Goltanec mu je bil gladko prerezan, kos železa še v vratu na levi strani tik ob rami velika luknja v prsi in plečna kost zdrobljena; na levi roki odtrgan kazalec in sredinec za en član krajši. Našel sem ga pred opera- cijsko sobo na hodniku v krvi — preoblačili so ga za operacijo. Spoznal me je. "Kje sem, kaj se je zgodilo, kdaj je bilo to?" Vse je brž razumel. "Ne morem se spovedati." Kri mu je vrela iz ust. Mirno in zastopno je z me- noj obudil kesanje in spremljal podelitev sv. poslednjega olja ter papežev blagoslov. Prišel je nje- gov sobrat P. Aleksander iz Ko- stanjevice, ni ga več poznal. Pre- peljali so ga v žensko bolnico, kjer je naslednji dan umrl vsled hudih poškodb. Bodi mu ohranjen ča- sten spomin!

Še ena žrtev 11. aprila. Vdo- va Podberšič, 40 let stara, je šla s hčerko sadit krompir za Trža- ško cesto. — Svarili so jo, naj ne hodi, ker preveč granate žvižga- jo. Šla je in ni se več vrnila. Pri delu jo je zadela granata in na mestu ubila, hčerko pa ranila. Ta- ko nam poročajo iz Gorice.

Najstarejša palma v Gorici tudi zadeta. Pri usmiljenih bra- tih stoji prijazno najvišja in naj- starejša palma v Gorici. Tudi o- na se je čutila s P. Franciškom varno pod zaščito Rdečega kri- ža, ki dalekovidno plapola nad hi- šo. — In tudi njo je isti predpol- dan hotela uničiti smrt. — Tik ob njej je padla granata, skopa- la precejšnjo jamo — odtrgala ji je polovico korenin in jo nagnila. Upajo, da se še opomore.

Življenje v Gorici. Uradno se iz Gorice malo pa kratko poroča. Gotovo se vam zdijo poročila več- sih vsakdanja. Isto velja o dopi- sateljih od tu. Prav tako. Važ- ne stvari se na kratko najlaže po- ve — brez pomembnosti na dolgo vezati pa je pusto.

Življenje pa nam ni tako eno- stavno kakor poročila. Pomislite, knjiga brez črk, brez besed — od- prta, debelo tiskana, to je naše junaško ždenje tu ob fronti. Naše baterije tam zadaj so nam dolgi pomisljaji — črta za črto — paz- no štejemo njihovo moč, kadar se gibajo. — Naši topovi so pravi klicaji, večji ali manjši, kakor pač kateri tuče. Naši zrakoperi nam rišejo obrobne okraske — vi- njete za platnice; — gibni so in drzni ti sokoli, pa glas imajo re- zek kakor bojna trobelj, vsakdo jih razume. Sovražne roparije so prava skaza v knjigi. Zdi se ti kaj nameravajo, mehko zvoneče pojo v zraku, a kdo jim zaupa; tam, kjer preveč krožijo, je rada nesreča. In prava sitna, šolska vprašanja nam rodijo laške gra- nate: kaj hočeš, kdo te je klical ... Vse brez besed pa ne brez vse- bine.

Le pl. Hofer, fml. zapiše dva tri stavke besed, kratko pa mno- go. "Izjavljeni sovražni proti- napadi, merno streljanje s topi- vi" itd.

Kako se hranimo v Gorici? Lahko se pohvalimo, da je za ma- lo katero mesto tako dobro pre- skrbljeno kakor za Gorico. Kar je sploh kje v Avstriji le možno dobiti, nam preskrbi tudi naš vla- dni komisar grof Dandini. Tudi cene živl niso previsoke v prime- ri z drugim mesti. Primerjajte sa- mi: Govedina 1 kg 6 K. Svinjska zabela 8 K. Konjsko meso K 0.70. Kruh le proti izkaznicam prav do- ber K 0.54. Olje belo 1 l K 10, ze- leno K 7.20. Ječmen 1 kg K 1.12. Fižola ni za dobiti. Grah semen- ski K 5 1 kg. Solata 1 kg K 2. Špinača K 0.80. Zelena K 1. Čebu- la K 8. Krompir K 0.30. Zadnjih 130 kg malo boljšega krompirja je bilo pretečeni teden kupljenih za občinske reveže. Špargeljni so dosegli prve dni nezasišano ceno K 5. Danes 11. aprila so bili naj- lepši po K 0.80. Njihova doba je letos vsled izredne vročine hitro minula. Sol K 0.28. Vina 1 hl K 160. Pšenica K 100. Grof Dan- dini jo je nabavil 200 kilogramov in podaril bratu Sabasu za mest- ne cerkvene potrebe. Sladkor, le proti izkaznicam K 1.20.

Grmenje topov se je v Trstu od ponedeljka na torek 10. — 11. aprila tako čulo, da so se tresle šipe. Kanonada na soški fronti je morala biti jako silna.

Podpisovanje IV. vojnega posojila v Trstu. Doslej je pod- pisalo v Trstu 37 strank 365.900 K novega vojnega posojila.

Italijanska društva, ki se sa- ma razpuščajo. V Splitu sta na- znanili društvi "Banda Cittadi-

na" in "Filarmonico-dramatica" politični oblasti, da se sami raz- puščata.

Kakor se govori po Trstu, je dosedanja okrajni načelnik v Ro- janu, Ern. Oblak, ali odstopil ali moral odstopiti. Mesta okr. na- čelnikov v spodnji okolici je prej- šnja v Trstu vladajoča italijanska stranka oddala ljudem, ki niso bi- li ravno najsposobnejši za ta ve- levažna mesta in prav gotovo tu- di ne neprijazni napram večini prebivalstva.

Nemška šola v Kanfanaru v Istri. "Hrvatski list" v Pulju po- roča: Pretekli ponedeljek se je otvorila s sv. mašo nemška ljud- ska šola v Kanfanaru. Za novo šolo je prošlo šolsko oblast ne- kaj kanfanarskih rodbinskih oče- tov, da se jim otroci naučijo nem- škega jezika, katerega so nekoli- ko spoznali v begunstvu. V nem- ško šolo se je vpisalo petdeset o- trok. Na razpolago imajo dve so- bi občinskega šolskega poslopja. Podučujejo tri učiteljske moči. Poleg nemške je v Kanfanaru tu- di hrvatska šola, katero obiskuje 150 otrok. Imajo eno sobo in eno učiteljsko moč.

Potres v Baški na otoku Kr- ku v mesecu marcu je strašno raz- dejal to hrvatsko mesto. Ni hiše, ki bi ne bila poškodovana. Držav- ni inženirji so pregledali mesto in določili, katere hiše se mora po- dreti, katere popraviti. Škode je okoli 120.000 K.

Hrvatsko spominsko ploščo pokojnemu prestolonasledniku in njegovi soprogi so tiho odkrili v Sarajevu na hiši, kjer se je izvr- šil atentat. Na črni ploči iz la- bradorskega marmora, katero venča krona, razsvetljuje žarnica hrvaški napis: 28. VI. 1914 sta na tem čestnem križišču od roke zavrtnega morila naša mučni- ško smrt prestolonaslednik nad- vojvoda Franc Ferdinand in nje- gova soproga Sofija vojvodinja Hohenberška.

Smrtna kosa. V nedeljo 19. marca je umrl v Kobljeglavi go- spod podžupan in krčmar Karol Zega v 51. letu svoje starosti. V petek je bil pri vojaškem nabo- ru v Ljubljani, v soboto zvečer se je vrnil in takoj legel v po- steljo, iz katere ni več ustal. Ranjki je trpel že več časa na hu- di naduhi in srčni hibi. Ranjki Karol Zega je bil vzoren katoli- čan, skrajno dobrega srea, vedno pripravljen pomagati potrebnim. Za njim žaluje vdova in trije o- troci, a tudi vsa občina občuti brotici izgubo. Naj počiva v miru!

Umrj je v ruskem vjetništvu Anton Spačal iz Kostanjevice na Krasu. V Przenyslu je bil vjet. V Taškentu v Turkestanu je zbo- lel in tam umrl.

Padel je na severnem bojišču v 20. letu svojega življenja Jožef Čargo, Staničev, iz Ročinja. Bil je edini sin matere, katere živi sedaj v Noli v laškem ujetništvu. Bodi mu lahka zemlja ljubljinska. Nje- gov rano mu umrli oče je bil med- buditelji narodne zavesti na Ka- nalskem.

Od laškega šrapnela je bil ran- njen nad stegnom 15 let stari sin kajzarice Stefan Milost iz Grgar- ja na Goriškem. Ranjen je bil na potu v Solkan, ko je šel kupovat špecerijsko blago. Z vojaškim transportom so ga prepeljali v tu- kajšnjo deželno bolnišnico.

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

K 100 velja sedaj samo \$14.50, K 1000 samo \$142.00 s poštino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Učiteljica.

(Spisala M.).

Poznala sem jo že iz mladih let, ono vitkorasto dekle, s črni mi očmi in s črnimi kodravinami lasmi. Oblička je bila bledega, in na licu ji je počival neki resen mir, ki ni lasten vsakemu človeku. Iz oči ji je odsevala ljubeznivost in miloba, a usta so ji bila najčistše sklenjena bolelostno.

Marijca ji je bilo ime. In ta Marijca, ljubezniva, tiha deklica je bila meni v detinski dobi največja ljubljanka.

Človeško srce, posebno mehko žensko srce se že v rani mladosti kaj rado oklene ljubavi. In da se iz te otroške ljubavi razvije pozneje ono lepo, vzvišeno svojstvo — pravo, plemenito prijateljstvo, je treba gojiti, negovati v srcu oni rahli čuti, ki se ni prava ljubav, nego tiho hrepenenje do drugega nam bitja.

Marijca je bila šestnajstletna deklica, ko je došla iz zavoda. Ondi se je priučila raznih stvari, katerih se otroci v domači šoli ni so učili. Zнала je lepo pisati, tudi nemško, brati, plesti in kvačkati, in ne vem kaj še. A za to se nisem mnogo zmenila, meni najdražje je bilo, da je znala Marijca lepo peti in pripovedovati lepe povesti.

To je bila vaška deca na nogah, ko je došla Marijca domov! In najbolj vesela sem bila jaz, — jaz, ki sem jo imela skrivaj tako rada.

Često smo se zbrali pod košatim drevesom v gozdu, in Marijca je sedela med nami. Pletla je navadno nogavice, a ob enem nam pripovedovala mične povesti. In govorila je tako lepo, da si ni upal nihče vmes izpregovoriti.

Ko je dokončala pripoved, so bile vseh oči obrnjene vanjo, kakor da hočemo s pogledom pozvedeti iz nje še nadaljno pripoved. A takrat je navadno Marijca pretrgala molk, plosknila z rokama, rekoč: "Otroci, sedaj se pa igravimo!" In učila nas je lepih iger, igrala in pela je z nami.

"Marijca," vprašam jo nekoč, "kdo te je pa naučil tako lepo peti?"

"I kdo," — odgovori mi smehljaje, "to bi rada vedela? Vidis tam, kjer sem bila jaz v šoli, je veliko otrok in mnogo učitelje. In tam sem se naučila tudi jaz igrati in peti."

"Ali bi bila ti rada učiteljica?" vprašam jo nadalje prav zvedavo.

Tačas je Marijca vidno pobledele, povesila pogled in molčala.

"Da, da, Marijca, ti bodi učiteljica, in mi pojdemo k tebi v šolo," oglasi se več otrok in rado vedno obstopi deklica, ki je komaj prikrivala notranjo bol.

"Kaj ne, da boš učiteljica, Marijca?" — vprašam jo iz nova, zroč ji naravnost v oči.

Svetla solza, — znanilka srčne boli, — ji je zaigrala v očesu in kanila na blede lice. Tiho je položila prst na usta in poluglasen "pst!" je hkrati umiril glasne volilec!

"Idimo domov!" dejala je z zapovedujočim glasom.

Nobena druga zapoved nam ni tako šla do srca. Molče smo šli za Marijco, za učiteljico. Med potom je izgubila pletenko iz nogavice. Tiho sem jo pobrala in jo izročila Marijci. Pogledala me je žalostno, tako da si je nisem več upala vprašati, bi li rada bila učiteljica.

Prišli smo do razpotja. "Otroci, popoldne ne pridem več k vam," pravi Marijca.

"Zakaj ne, zakaj ne?" — vpraševali smo boječe.

"Ne morem." In ni se nasmehnila, kakor drugokrat, molče se je obrnila in odšla lahkih korakov proti domu.

Nam pa ni hotelo v glavo, zakaj ne bi Marijca naša učiteljica, ko vendar zna najbolje peti in igrati.

II.

Poslej je bila redko med nami. Ni več pela, ne se igrala, le zamišljena je sedela pri nas ter neutrudno pridno pletla nogavice. In otroci je kmalu nismo pogrešali več, kadar ni prišla.

Le meni je bilo neizrečeno žal po nji. Pravi me ni veselila igra in zabava.

Nekoč sem se skrivaj izmuznila iz vesele družbe in jo zavila naravnost k Marijci.

Sedela je na vrtni klopi in imela glavo pobešeno. Zdelo se mi je, da je ihtela.

Nisem vedela, kako bi izpregovorila. Govorila sem, kakor mi je prišlo na jezik, kar mi je narekalo srce: "Marijca, zakaj ne boš biti učiteljica?"

Zdajci je vzdignila glavo ter me pogledala ljubeznivo, tako ljubeznivo, da me je h krati minula vsa bojazen. Kar meni nič tebi nič sem jela plezati na klop, da bi sedla poleg Marijce.

Ta hip se je glasno zasmejala in me posadila na klop poleg sebe.

"Tako! Sedaj pa poslušaj! Vprašala si, zakaj ne boš biti učiteljica? — Vedi — jaz bi bila rada, rada, a oče pravijo, da nimajo dosti denarja. Za šolo je treba mnogo denarja."

Pogledala me je sočutno, nisem si je upala več izpraševati. Bilo mi je žal, zelo žal, da ne bo Marijca učiteljica.

Nekaj tednov pozneje Marijce ni bilo več v naši vasi. Odpeljala se je nekam daleč, — kakor so govorili ljudje, k bogatemu stricu, kjer se bo učila kuhati, šivati in ne vem kaj še.

Ko je odhajala, zrla sem žalostno za njo. Kmalu sem zabila tugo, odšla v gozd, nabrala ondismrečnih češarkov ter se igrala šolo.

Ko je spomlad skopnel sneg in je iz vinogradov odmevalo glasno petje veselih delavcev, sem moral pustiti igro ter iti v šolo. Vsak dan sem romal k cerkvi vrh grička, kjer je stalo šolsko poslopje.

Nekega poletnega dne se je vrnila Marijca. Bleda, upadlih lic je stopila raz voz in pozdravila domače. In meni je prinesla punčiko, belo, zlatolaso, kakoršne še do tedaj nisem imela.

Poslej sem bila čisto pri nji. Sedela sem pri nji ter se pogovarjala sama s seboj. Ona je navadno molčala, le kratko je odgovarjala mojim vprašanjem. Zamišljena je mehanično vrtela strojevo kolo, da je glasno ropotalo. In meni je ugajalo to ropotanje, kakor ropotanje mlinskega kolesa na potoku.

Bilo je spomladi. Nabrala sem pestrega cvetja ter šla navadno pot k Marijci. Prišedša blizu hiše sem opazila zaprto okno v njeni sobici. Ni bilo čuti ropotanja stroja, vse je bilo gluho in tiho.

Poskušala sem odpreti kljuko na vežnih vratih, pa se ni dalo. — Za mano pride težkih korakov Urša, domača dekla.

"Danes ne bo nič s teboj, otrok! Marijca je bolna." In odprla je vrata in meni nič tebi nič jih brezčutno zaprla za sabo.

Odšla sem užaljena. Pometala sem cvetke v potok ter zrla, kako so ribice radovedno vzdigovale glavičve v vodi.

Nekaj dni pozneje je mrtvaški zvon zapel iz domačega zvonika. Zvonilo je Marijce.

Se mi je v spominu profil plemenitih potez, razpletena kita, venček na glavi, snežnobela obleka in lepi venci, s katerimi je bila odeta moja Marijca. Še mi žive v spominu besede, katere sem čula med tajnim šepetanjem kropivec: "Bolje bi bilo dati jo v šolo in ji pomagati, kamor si je želela, kakor pa tako mlado položiti v grob."

Tačas teh besedij nisem umela, danes jih umevam.

Kakor vsako leto, sem se tudi letos ustavila ob njenem grobu. Lep spomenik ji diči gomilo, in na križu ji slove prelepe besede. A v mojem srcu ji slovi spomin: "Moja prva, idealna učiteljica."

Ameriške vesti.

150 Indijancev dobilo ameriško državljanstvo.

Wagner, S. D. 13. maja. Danes se je vršila tu velika slavnost, pri kateri je dobilo 150 Yankton Sioux Indijancev državljanstvo.

Vse te nove državljanke je zaprisegel tajnik notranjih zadev, Lane iz Washingtona; te slavnosti se je udeležilo do 2000 Indijancev iz bližnjih rezervacij. Vsak kandidat je moral storiti slovesno obljubo ali prisego pod ameriško zastavo, zatem je naredil na zborovalnem travniku s plugom nekaj brazd, v znamenje da prevzame običaje belokožcev; ko se je slavnost zaključila, je podelil tajnik Lane vsakemu novemu državljanu denarnico z nekaj drobci kot navodilo, da naj se Indijanci oprimejo hranjevanja.

Sneg v Dakoti.

Deadwood, S. D. 15. maja. V sled hudega, dva dni trajajočega snežnega vremena je zapadlo tukaj skoraj 2 čevlja snega. Farmerji tega okraja so mnenja, da je tako pozno zapadli sneg velike vrednosti zanje.

Razstrelba smodnišnice.

Gibbstown, N. J. 15. maja. V Du Pontovi tvornici za smodnik v Repaunu, nedaleč od tukaj se je pripetila danes velika razstrelba, pri kateri je bilo 8 delavcev ubitih, 12 pa nevarno ranjenih. Med mrtvimi se nahaja tudi superintendent te tovarne in njegov namestnik.

Ljudska sodba.

Waco, Texas, 15. maja. Danes opoldne je na nekem javnem trgu tega mesta razjarjena množica ljudstva linčala 24-letnega zamorca Jesse Washingtona, ker je minul teden nedaleč od tukaj napadel in umoril Mrs. Lucy Fryar.

Najprvo so nesrečnika obesili na neki drog, potem pa polili s petrolejem in zažgali. To nečloveško početje je z velikim odobravanjem gledalo kakih 15.000 oseb, vpoštevši žene in otroke.

Predsednik Wilson in Nobelova nagrada.

Washington, D. C., 15. maja. Prijatelj predsednika Wilsona so trdno prepričani, da bo dobil on letos znano Nobelovo nagrado \$40.000 za posredovanje miru. Od meseca decembra lanskega leta je preds. Wilson že večkrat ustavil in zabilil konflikt med Zedinjenimi državami in drugimi velesilami, vsled tega je opravičen do omenjene nagrade.

Poboljšanje plače.

Detroit, Mich. 15. maja. Ker se bode tukajšnje veliko Fordovo tvornico avtomobilov še za enkrat povečalo, bode rabila ta družba 10.000 novih delavcev.

Henry Ford namerava baje v kratkem za svoje delavce uvesti samo 6 urno dnevno delo z \$1. — plače na uro. Dosedaj je prejela ta družba že nad 75.000 prošenj iz raznih držav za to mastno službo.

Prosperiteta vzrok somomora.

New York, N. Y. 15. maja. V Hastings-on-Hudson se je večeraj ustrelil pleskarski mojster Alfred M. Fuller iz dokaj čudnega vzroka. Fuller je izvrševal že nad 20 let svojo obrt v tem mestu in okolici, ter je veljal za premožnega moža. Ker je dobil zadnji čas izredno veliko naročil, istih ni mogel izvrševati vsled pomanjkanja pleskarskih pomočnikov: to mu je dalo povod, da se je ustreliš.

Prijateljica sufragetk.

New York, N. Y. 15. maja. Soprog nedavno umrlega publicista Frank Leslie je v svoji oporoki določila poldrugi milijon dolarjev ameriškim sufragetkam za njih agitacijo. To ogromno zapuščino bode imela v oskrbi Mrs. Carrie Chapman Catt.

Zastrupila 20 oseb.

Hartford Conn. 15. maja. Mestna policija je tu aretirala te dni Mrs. Mary Archer Gilligan, lastnico tukajšnje privatne hiralnice za postarane ljudi. Pripisuje se ji, da je svoje pacijente morila kar na debelo, ker je baje zastrupila tekmo zadnjih par let že 20 oseb.

Iz zemljepisja.

Učiteljica III. razreda ljudske šole je razlagala učencem zemljepisje: na vrsti je bila Zapadna Indija.

"Torej Charlie, povej mi glavne pridelke te dežele!"

Mali Karelček je dolgo časa pohteljal in se konečno izrazil, da ne ve.

"Od kod pa dobiva tvoja mati sladkor?" vpraša učiteljica nejevoljno.

"Pri grocerju ga kupuje ali ga pa vzame včas na posodo pri naših sosedi," se je odrezal mali Karelček.

Veseli se življenja.

Življenje je prekratko, da bi se človek razburjal. Ti hočeš biti vesel na delu, pri obedu, pri počitku. Vendar ne moreš biti popolnoma zadovoljen, če tvoji telesni organi ne delujejo popolnoma v redu in Te želoce vedno opominjati, da ni vse v redu in te ne more zadovoljiti z dovoljno energijo in močjo; ne dovoli ti, da bi sedel k mizi in obedoval s tekoni; tvoj počitek je pokvarjen, ker se ne počutiš dobro. — Toda nezmislno

je trpeti, ako ti je na razpolago dobro zdravilo. Uživaj redno nekoliko časa Trinerjev eliksir grenkega vina, in kmalu se boš počutil popolnoma prerajenega. Tvoje dnevno delo ti ne bo več težavno temveč zabava; užival boš z veseljem svoj obed ter se veselil svojega počitka. V vseh lekarnah, cena \$1.00. Jos. Triner, izdelovalec, 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Bolečine v hrbtu, sklepih, mišicah itd., bodo hitro odpravljene, če rabiš Trinerjev Liniment. V lekarnah 25c in 50c; po pošti 35 in 60c. (Advert.)

VABILO

DRAMATIČNI IGRI

"POŽIGALČEVA HČI".

Resna igra v petih dejanjih; česki spisal Josip K. Tyl, poslovenil Jos. Stare, katero priredi

Slov. Mlad. Samost. Podp. Društvo "Danica" v nedeljo, dne 21. maja 1916 v Narodni dvorani na 18. cesti in Racine Ave., Chicago. Pričetek ob 2. uri pop. Vstopnina 50c in 35c. Po igri se vrši ples in domača zabava.

Že ime igre same kaže, da je zanimiva. V Ljubljani je bila uprizorjena z velikim uspehom še v starem deželnem gledališču pred 40 leti. V tej igri nastopi 22 oseb. Vloge so razdeljene med najboljše igralce in igralke tako, da ne bo nikomur žal, kdor bo prvi tu v Chicago uprizorjeno "Požigalčev hči" dne 21. t. m. videl. Vlogo "Požigalčeve hčere" (Vrabcve Rezke) je prevzela tu dobro znana vrha igralka gđ. Ema Jurgatova.

Vabljeni so torej uljudno še enkrat vsi Slovenci in Slovenke iz Chicago in bližine, tako tudi naša slovenska društva. Za dobro potrebo in zabavo bo skrbel

ODBOR.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Vsem prijateljem in znancem širom Amerike naznanjava s tem tužno vest, da je najun dragoljubljeni oče

Frank Papeš,

po daljši bolezni previden s tolažili za umirajočce dne 6. t. m. zapal v Gospodu in je bil pokopan dne 8. maja na pokopališču sv. Jožefa, Joliet, Ill.

Pokojujnik je bil rojen v Žužemberku l. 1861; semkaj v Ameriko je prišel pred kakimi 22 leti. Zapusca dva žalujoca sina: Frank in Johna. Frank živi v Jolietu, John pa v Minnesoti.

Tem potom se lepo zahvaljujeva članom društva Vitezi sv. Jurja št. 3 K. S. K. J. in vsem ostalim, ki so se sprevoda udeležili, osobito pa rojaku Jakob Zabukovec z družino iz Peoria, Ill. ker je prišel tako daleč blagopokojujniku izkazat zadnjo čast pri sprevodu.

Nepozabnega očeta priporočava v molitev in blag spomin. Naj v miru počiva!

Zalujoca sinova:

Frank in John Papeš, Joliet, Ill., dne 12. maja 1916.

Farme! Farme!

Ako ste namenjeni kupiti farmo, sedaj je pravi čas za to. Mi prodajamo farme že več let v enem najlepših in najrodovitejših krajev države Wisconsin, katera je, kakor ste gotovo že slišali, ena prvih poljedelskih in živinorejskih držav v Uniji, zlasti pa je znana še po svoji dobri, zdravni pitni vodi, ki se drugod malo kje dobi. Na našem zemljišču je naseljenih že precejšnje število rojakov, ki vsi dobro napredujejo, in so zadovoljni, da so se naselili tam. Naš svet leži v Chippewa in Rusk County, v neposredni bližini glavnih železnic.

Kdor izmed rojakov torej želi kupiti farmo v tem lepem in rodovitnem kraju, naj nam piše za pojasnila in natančnejši popis zemlje, kar pošljemo vsakemu zastoj.

SLOVENSKA NASELJENSKA DRUŽBA.

Louis Bewitz, 198-1st Ave., Milwaukee, Wis. (Adv.)

Denar naložen pri nas je varno shranjen.

Priporočamo se Slovencem, da ulagajo denar pri nas bodi na obročni ali obročni račun in jim zagotovimo vselej kulturno postrežbo.

Plačujemo po 3% obresti na denar uložen na obročni račun.

MI podpiramo Slovence in se teraj tudi pripravljamo k njej nekonzistenti. Pri nas lahko nalagate denar in širite v Jolietu ali pa v katerikoli drugem kraju države. Dva člana K. S. K. Jednote sta naša dolgoletna urednika: g. Jos. Donda, predsednik našega odbora K. S. K. J. in g. Jos. F. Horwat.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav.

Pošiljamo denar v stare domovine samostojno in po najnižjem kursu. Oddajamo v najem varnostne škrinje po \$3.00 na leto za shranjevanje vrednostnih papirjev in listin, kjer so vedno varne pred ognjem in tatvino. Izdajamo manjice na vse kraje.

Poslojce, v katerem so naši uradi je lastnina te banke. Naša banka je deponitni urad za mesto Joliet, na okraj Will, na državo Illinois in za vlado Združenih držav.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$300,000.

Zapomnite si

rojaki, da Amerikane ne more biti Kranjec, če se prav demokrat na glavo postavi; to je gola resnica. Vsak vreden in soliden trgovec se drži tudi resnice s tem, da ponuja in prodaja svojim odjemalcem to, kar v resnici importira. Tega gesla se drži širom Amerike znana in edina samostojna slovenska importna tvrdka A. Horwat, ker piše na svoje steklenice "Kranjski importiran brinjevec, Slivovec ali Tropinovec, katerega v resnici importira. Sedaj se te pišanje ne more dobiti iz starega kraja, jaz je imam pa še obilo na rokah od preje. Vlada Zedinjenih držav vsakega strogo kaznuje, ki bi skušal prodajati navadno blago za importirano.

In vendar je najti pri nas mnogo takih ljudi, ki ponujajo občinstvu razne likerje, ter pišejo na steklenice: Kranjski Brinjevec, samo da mečejo odjemalcem pesek v oči in da nase ljudi slepijo s takimi besedami. Jaz prodajam tudi tak brinjevec, ki ni importiran po \$6.50 zabo, na galone pa po \$1.75 Double Stamp 1895 katere vrste ga hočete.

ANTON HORWAT, importer in trgovec z žganjem na debelo. 1827 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telefon: Canal 2974.

Martin. Nemanich

slovenska gostilna in restavracija

Rojaki Slovenci vedno dobrodošli!

Zaloga in prodaja pristnega

domačega vina.

Telefon: Canal 80

1900 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Avenue

Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. —

Ceniki zastoj.

DOBRODOŠLI

mi cenjeni rojaki Slovenci iz Chicago in okolice v mojo

GOSTILNO

kjer se toči vedno sveže izorno "Hoerberjevo" pivo, raznovrstno žganje in naravno, doma spreženo vino.

Gostom so opoldne na razpolago okusna jedila iz domače kuhinje, tako tudi mrzel prigrizek. Svoji k svojim!

John Zvezich

2294 Blue Island Ave.

CHICAGO, ILL.

Telefon: Canal 2363.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA

prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio

CONKORD RDEČE VINO

DELAWARE BELO VINO

\$25.00 barrel

\$35.00 barrel

Pri manjih naročilih cena po dogovoru.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim.

Naročilo je pridejati denar ali Money Order.